

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
Львів, РИНОК Ч. 10 П. ПОВ.
Телефон Редакції 248-40
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Кошто: П. К. О. Львів 504 060
Валку Чеських Лягов
Прага „Діло“.
Рукописи не зєрґаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол
чвертьрічно 15.00 -
піврічно 30.00 -
річно 60.00 -
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
ХОСЛОВАЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 1.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СӨТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ Б-НИ „ДІЛО“ В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Карпатську Україну чекає гарне майбутнє.

РОЗМОВА РЕДАКТОРА „НОВОЇ СВОБОДИ“ З ПРЕДСТАВНИКОМ КАРПАТОУКРАЇНСЬКИХ НІМЦІВ.

Редатор „Нової Свободи“ перевів розмову з представником карпатоукраїнських німців та послом німецької меншини до карпатоукраїнського союму, інж. Антоном, Ернестом Ольдофреді.

„Успіх при виборах до першого карпатоукраїнського союму — сказав пос. Ольдофреді — є найкращою зброєю у боротьбі за повноправність українського народу у Карпатській Україні. Це одночасно добра передумова для розбудови тієї країни під кожним оглядом. КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ ЧЕКАЄ ГАРНЕ МАЙБУТНЄ, ЯКЕ ПРИНЕСЕ БУЙНИЙ РОЗВИТОК КУЛЬТУРИ КАРПАТОУКРАЇНСЬКОГО НАРО-

ДУ. У тому гарному майбутньому Карпатської України жде краща доля і німецьку меншину, яка завжди лояльно співпрацюватиме з українським народом“.

Задушня Служба Божа за Пія XI.

ХУСТ. КУП. У вісторок у хустській катедрі в год. 9-й рано відправлено торжествену задущню Службу Божа за папу Пія XI. На Службі Божій був присутній прем'єр о. д-р Августин Волошин, представники всіх урядів, війська та жандармерії.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

На розбудову карпатоукраїнської держави.

ХУСТ. КУП. У зв'язку з закликом Українського Національного Об'єднання (про який ми написали у вчорашньому — Ред. „Діло“) до всіх українців, щоб склали всенародний податок на розбудову молодого карпатоукраїнської

держави, зголосився дир. Леопольд Баглишкий, який склав на фонд розбудови 7 відсотків свого заробітку в сумі 146 чеських корон.

ЧУЖИННІ ЖУРНАЛІСТИ У МІНІСТРА РЕВАЯ.

ХУСТ. КП. Міністр Ревай прийняв на аудієнції шведського журналіста Гінора Айштенда й американського Альберта Сельнера.

БРОДІЯ ВИПУСТИЛИ З ВІЗНИЦІ.

БУДАПЕШТ. (ПАТ). Як повідомляє мадярська телеграфічна агенція з Ужгорода, Бродія повідомив телефонічно в суботу вчором, що його звільнили з в'язниці і він в середу приїде до Ужгорода.

Стрілянина на совітсько-манджурському кордоні.

ІНЦИДЕНТ КОЛО ЧІЛЯЛІН.

Сінґон. Близько Чіляліна на манджурсько-совітській границі — як повідомляє агенція Демей — совітські воїки обстріляли японську лажу. Подібний інцидент трапився вже в тому самому місці в минулий понеділок.

ЗА ОХОРОНУ ЯПОНСЬКИХ ПРАВ У СОВІТСЬКОМУ СОЮЗІ.

Токіо. У вісторок пополудні палата репрезентантів односторонньо прийняла резолюцію, яку зголосили всі партії, в справі охорони японських прав у Совітському Союзі. Резолюція накликає японський уряд передовсім охоронити ті права, з яких користують японські

рибалки на совітських водах. Згадає також про японські нафтові та вугільні концесії на північному Сахаліні, домагаючись відповідних заходів з уваги на їх значіння для національного господарства. Подібну резолюцію ухвалила торговельна палата.

Національний уряд Еспанії визнають поволі всі держави

БОМБАРДУВАЛИ АЛКАНТЕ.

У вісторок коло полудня повітряна ескадра ген. Франка бомбардувала порт і місто Алканте.

те. Згідно з урядовими даними є 4 особи вбитих і 25 ранених. Кілька домів перемінювалося в руїни.

АНГЛІЯ ВИЗНАЄ УРЯД ГЕН. ФРАНКА „ДЕ ФАКТО“.

З дальших відповідей прем'єра Чемберлена на інтерпеляції посів виходить, що вже на закінчі, що відбудеться в середу, англійська рада міністрів вирішить визнати уряд ген. Франка „де факто“. Визнання „де юре“ прийшло би пізніше, як виявиться, що мадрідський уряд зліквідований. Своє рішення у цій справі Англія проголосить одночасно з Францією. (Про становище Франції пишемо на іншому місці).

ШВАЙЦАРСЬКИЙ ПОСОЛ У БУРґОС.

Швайцарська союзна рада вирішила у вісторок рано замінити своє дотеперішнє представництво при уряді в Бургос на посольство і звернулася до національного уряду, щоб дав згоду для швайцарського посла. Одночасно союзна рада рішила відібрати офіційний характер швайцарському представникові, що залишиться при еспанському червоному уряді.

ГОЛАНДІЯ ВИЗНАЄ УРЯД ГЕН. ФРАНКА.

ГАГА. В тутешніх політичних колах передбачують, що голандський уряд вже незадовго визнає „де юре“ уряд ген. Франка. Голандія вже від довшого часу має свого представника в Бургос, але він має характер агента уряду і не є формальним представником уряду голандської держави.

Франція і національна Еспанія.

ВИЗНАННЯ УРЯДУ ГЕН. ФРАНКА ЕТАПАМИ.

Засідання французької ради міністрів, що відбулося у вісторок рано, було присвячене граничній ситуації. Міністр Бонне виголосив на цю тему обширне експозе. Рада міністрів вирішила, що міністр Берар вернеться до Еспанії, щоб там продовжувати місію, яку йому доручили підчас недавнього побуту в Еспанії.

Офіційний комунікат про те засідання ради міністрів нічого не каже про рішення французького уряду у справі визнання уряду ген. Франка. З інформацій, що кружляють у політичних колах, які підтверджує стаття у шолєннику „Тан“, які підтверджує уряд, який рішився вже визнати уряд ген. Франка, має намір зробити це у двох етапах, тобто визнати наперед національний уряд „де факто“ і потім „де юре“ й одночасно з визнанням „де юре“ в найближшому порозумінні з Англією вислати до Бургос свого амбасадора.

ЧИ УРЯД Д-РА НЕГРІНА ЛЕГАЛЬНИЙ?

Виринуло питання, чи уряд д-ра Негріна можна назвати легальним урядом Еспанії.

Цей проблеми торкнувся у передовій статті паризький „Тан“, який пише: „Чи уряд д-ра Негріна в тих умовах, в яких зреконтруувався в Мадриді, має ще характер легальної влади, коли президент Азана і голова кортесів знайшли азист у Франції, де не можуть вести ніякої по-

літичної діяльності і немов самі зреґнували з обов'язків, які на них тяжіли. Без присутності голови держави в осідку уряду, без змоги скликати парламент авторитет уряду д-ра Негріна сумнівний. На всякий випадок під знаком запиту стоїть справа закордонних дипломатичних представництв, акредитованих в еспанській республіці. Бо амбасадори акредитовані не при уряді, але при особі президента республіки і повинні виконувати свої функції там, де перебуває голова держави, а не можуть тих функцій виконувати, бо голова еспанської республіки перебуває добровільно у Франції. Тому-ж, що голова кортесів теж не сидить на території Еспанії, не можна скликати парламенту для вибору нового президента“.

Ця стаття характеризує становище Франції, що знайшлася в неясній ситуації у відношенні до Еспанії: уряд, якого вона не признає, має у своїх руках 4/5 еспанської території, уряд, що його вона ще досі признавала легальним, має владу тільки над одною п'ятою країни. Але все вказує на те, що Франція схильється визнати уряд ген. Франка.

Німецькі і мадярські школи в Румунії.

БУКАРЕШТ. Міністерство освіти вирішило, що в громадах, де переважає німецька і мадяр-

ська людність, можна відкривати всеюдні школи з метою навчання тих меншин.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ВИДАННЯ: А

D I Ł O

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
Львів, Ринок Ч. 12. II. ПОВ.
Телефон Редакції 248-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Кonto: II. K. O. Lwów 804 060
"Банку Чеського Львова"
Прата "Діло".
Рукописи не повертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В НРАЮ:

місячно (з книжкою) 5.00 зол.
чвертьрічно 15.00
піврічно 30.00
річно 60.00

В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
ХОСЛОВАЧИНІ 20 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. НРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИЙ 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ Б-НИ "ДІЛА" В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Карпатську Україну чекає гарне майбутнє.

РОЗМОВА РЕДАКТОРА "НОВОЇ СВОБОДИ" З ПРЕДСТАВНИКОМ КАРПАТОУКРАЇНСЬКИХ НІМЦІВ.

Редактор "Нової Свободи" перевів розмову з представником карпатоукраїнських німців та послом німецької меншини до карпатоукраїнського союму, інж. Антоном, Ернестом Ольдофреді.

„Успіх при виборах до першого карпатоукраїнського союму — сказав пос. Ольдофреді — є найкращою зброєю у боротьбі за повноправність українського народу у Карпатській Україні. Це одночасно добра передумова для розбудови тієї країни під кожним оглядом. КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ ЧЕКАЄ ГАРНЕ МАЙБУТНЄ, ЯКЕ ПРИНЕСЕ БУДУЩИЙ РОЗВИТОК КУЛЬТУРИ КАРПАТОУКРАЇНСЬКОГО НАРО-

ДУ. У тому гарному майбутньому Карпатської України жде краща доля і німецьку меншину, яка завжди лояльно співпрацюватиме з українським народом”.

Задушня Служба Божа за Пія XI.

ХУСТ. КУП. У вісторок у хустській катедрі в год. 9-й рано відправлено торжественну задушню Службу Божа за папу Пія XI. На Службі Божій був присутній прем'єр о. д-р Августин Волошин, представники всіх урядів, війська та жандармерії.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

На розбудову карпатоукраїнської держави.

ХУСТ. КУП. У зв'язку з закликком Українського Національного Об'єднання (про який ми написали у вчорашньому — Ред. „Діло“) до всіх українців, щоб склали всенародній податок на розбудову молоді карпатоукраїнської

держави, зголосився дир. Леопольд Багдильський, який склав на фонд розбудови 7 відсотків свого заробітку в сумі 146 чеських корон.

ЧУЖИННІ ЖУРНАЛІСТИ У МІНІСТРА РЕВАЯ.

ХУСТ. КП. Міністр Ревая прийняв на аґенції шведського журналіста Гінора Аліштенда й американського Альберта Сельанера.

БРОДІЯ ВИПУСТИЛИ З В'ЯЗНИЦЬ.

БУДАПЕШТ. (ПАТ). Як повідомляє мадьярська телеграфічна агенція з Ужгорода, Бродія повідомив телефонічно в суботу ввечері, що його звільнили з в'язниці і він в середу приїде до Ужгорода.

Стрілянина на совітсько-манджурському кордоні.

ІНЦИДЕНТ КОЛО ЧІЛЯЛІН.

Сінґаї. Близько Чіляліна на манджурсько-совітській границі — як повідомляє агенція Домей — совітські воїки обстріляли японську тележ. Подібний інцидент трапився вже в тому самому місці в минулий понеділок.

ЗА ОХОРОНУ ЯПОНСЬКИХ ПРАВ У СОВІТСЬКОМУ СОЮЗІ.

Токіо. У вісторок пополудні палата репрезентантів односторонньо прийняла резолюцію, яку зголосили всі партії, в справі охорони японських прав у Совітському Союзі. Резолюція накликає японський уряд передовсім охоронити ті права, з яких користають японські

рибалки на совітських водах. Згадає також про японські нафтові та вуглеві концесії на північному Сахаліні, домагаючись відповідних заходів з уваги на їх значіння для національного господарства. Подібну резолюцію ухвалила торговельна палата.

Національний уряд Еспанії визнають поволі всі держави

БОМБАРДУВАЛИ АЛІКАНТЕ.

У вісторок коло полудня повітряна ескадра ген. Франка бомбардувала порт і місто Аліканте.

те. Згідно з урядовими даними в 4 особи збитих і 25 ранених. Кілька домів переміналося в руйніну.

АНГЛІЯ ВИЗНАЄ УРЯД ГЕН. ФРАНКА „ДЕ ФАКТО”.

З дальших відповідей прем'єра Чемберлена на інтерв'ю послів виходить, що вже на закінченні, що відбудеться в середу, англійська рада міністрів вирішить визнати уряд ген. Франка „де факто”. Визнання „де юре” прийшло би пізніше, як з'являться, що мадридський уряд закіндований. Своє рішення у цій справі Англія проголосить одночасно з Францією. (Про становище Франції пишемо на іншому місці).

ШВАЙЦАРСЬКИЙ ПОСОЛ У БУРГОС.

Швайцарська союзна рада вирішила у вісторок рано замінити своє дотеперішнє представництво при уряді в Бургос на посольство і перенулася до національного уряду, щоб дати згоду для швайцарського поста. Одночасно союзна рада рішила відібрати офіційний характер швайцарському представникові, що залишиться при еспанському червоному уряді.

ГОЛАНДІЯ ВИЗНАЄ УРЯД ГЕН. ФРАНКА

ГАГА. В тутешніх політичних колах передбачують, що голандський уряд вже незадовго визнає „де юре” уряд ген. Франка. Голандія вже від довшого часу має свого представника в Бургос, але він має характер агента уряду і не є формальним представником уряду голандської держави.

Франція і національна Еспанія.

ВИЗНАННЯ УРЯДУ ГЕН. ФРАНКА ЕТАПАМИ.

Засідання французької ради міністрів, що відбулося у вісторок рано, було присвячене загальної ситуації. Міністр Бонне вголосив на границій ситуації. Радя міністрів вирішила, що міністр Берав вернеться до Еспанії, щоб там продовжувати місію, яку йому доручили під час недавнього побуту в Еспанії.

Офіційний комюнікат про те засідання ради міністрів нічого не каже про рішення французького уряду у справі визнання уряду ген. Франка. З інформацій, що кружляють у політичних колах і які підтверджує стаття у щоденнику „Тан”, виходить, що французький уряд, який рішився вже визнати уряд ген. Франка, має намір зробити це у двох етапах, тобто визнати наперед національний уряд „де факто” і потім „де юре” й одночасно з визнанням „де юре” в найтіснішому порозумінні з Англією вислати до Бургос свого амбасадора.

ЧИ УРЯД Д-РА НЕГРІНА ЛЕГАЛЬНИЙ?

Вернуто питання, чи уряд д-ра Негріна можна назвати легальним урядом Еспанії.

Цей проблеми торкнувся у передовій статті паризький „Тан”, який пише: „Чи уряд д-ра Негріна в тих умовах, в яких зрештою з'явився в Мадриді, має ще характер легальної влади, коли президент Азана і голова кортесів знаходяться в Франції, де не можуть вести ніякої по-

літичної діяльності і немов самі зрезигнували з обов'язків, які на них тяжіли. Без присутності голови держави в осідку уряду, без змоги скликати парламент авторитет уряду д-ра Негріна сумнівний. На всякий випадок під знаком заперечення стоїть справа закордонних дипломатичних представників, акредитованих в еспанській республіці. Бо амбасадори акредитовані не при уряді, але при особі президента республіки і повинні виконувати свої функції там, де перебуває голова держави, а не можуть тих функцій виконувати, бо голова еспанської республіки перебуває добровільно у Франції. Тому-ж, що голова кортесів теж не сидить на території Еспанії, не можна скликати парламенту для вибору нового президента”.

Ця стаття характеризує становище Франції, що знайшлася в неясній ситуації у відношенні до Еспанії: уряд, якого вона не признає, має у своїх руках 4/5 еспанської території, уряд, що його вона ще досі признавала легальним, має владу тільки над одною п'ятою країни. Але все вказує на те, що Франція схильнається визнати уряд ген. Франка.

Німецькі і мадьярські школи в Румунії.

БУКАРЕШТ. Міністерство освіти вирішило, що в громадах, де переважає німецька і мадья-

рська людність, можна відкривати вселюдні школи з мовою навчання тих меншин.

Зріст протнукраїнських настроїв та брак концепції

Варшава 12. лютого 1939.

Шість слів у наголовку над цими рядками — це коротка, але мабуть найвірніша характеристика становища Варшави до української проблеми в наших днях. Якої Варшави? Кожної, всіх кол і верств. Мабуть ніколи ще погляди львівської трійці „розгістеризованих старців“ — Грабського, Буйка, Ромера — не мали стільки прихильного й приязного відгуку у варшавських настроях, що нині. Іншими словами, українська проблема перестала в останніх днях бути взагалі темою спокійної дискусії і призадуми на як-так поважному рівні в якихнебудь колах.

Широкі сфери сірої варшавської публіки не тільки ні трохи не еволюціонували в напрямку арозуміння поваги проблеми та слушності українських вимог, але — навпаки — вони цілком задурманені провокаційними нісенітницями про „німецький ніж, застромлюваний українськими руками у польські плечі“ (!): українці це для читачів „Гонців“ і „Червоняків“, „ворожа агентура“ (модне слово, що його залюбки повторюють всякі каботини) і ніщо більше поза нею. Коли ж запитувати про причину протнукраїнського підходу людей поважніших, із журналістичного та політичного світа, то чуємо відповідь: „Протнукраїнські настрої поляків є відповіддю на зріст українського націоналізму“. Коли ж питати, у чому конкретно той український націоналізм так грізно проявляється, себто які то нові особливі небезпечні форми винайшов, — ви відповіді вже не почнете. Зате натякнуті вам на становище у справі Карпатської України, будім то суперечне з польською державною рацією та прихильність для здогадних німецьких східних плянів. Позатим вкажуть вам на відновлені українські вимоги устроєвого характеру та на настрої українських низів у краю. Наприкінці розмови з десяти поляками у Варшаві від 8-ми або девяти напевне почнете рефрен: „Коли б ми знали, що ви, українці, не хочете відриватися від держави, або творити державу в державі — тоді можна б казати про концесії, але ми того не знаємо...“ Не допоможе пригадувати політичну аксіому, що „льовльним громадянином є тільки громадянин вдоволений“ та що це річ абсолютно неможлива заперечувати кількамільйонній територіальній меншині інпр. такі-то і такі культурні права. Ви обов'язково годі почнете що в нинішніх умовах, серед нинішніх настроїв, кожна „концесія“ тільки „скріпить український націоналізм“, бо „українці зрозуміють її як польську слабкість“. Коли ж зазначите, що чейже не можливо інакше демобілізувати напружену атмосферу, як тільки актами конструктивної національної політики, яка находила б прихильний відгук в українців (якщо не в усіх відразу, то бодай у частині громадянства), — то на це ви відповіді вже не почнете. Бо з моментом, коли тільки починає мова йти про плян конструктивної національної політики, про позитивну концепцію розв'язки української проблеми, хай навіть у повній незалежності від її міжнародного аспекту — тоді розмова вривається.

Таким робом витворюється заворожене коло, з якого не видно виходу. Те коло тим бі безпальніше та ситуація тим парадоксальніша, що одночасно рішуче всі у Варшаві — і сірий громадянства і пресово-політичні кола чи безпосередньо люди в урядових сферах — одні підсвідомо, інші зовсім свідомо зламують собі справу, що український політичний потенціал росте. Всі відчувають, що справа польсько-українських відносин не може вічно стояти на тому самому місці, на якому нині опинилась і мусить з нього

якось рушитись. Але в тім і найбільша завожика, що на перешкоді до призадуми, як перескочити через оту мертву точку, — стоїть мур настроїв настороження, підозріння, недовіря, гніву й остраху. Цей мур такий грубий і покищо непролазний, що навіть ті нечисленні варшавські польські кола, які бідкають над „імпасом“, в якому опинились польсько-українські відносини, не зваяжуються самим із нього виломлюватися і пробувати з ним боротися та воліють радше „перечекати“, поки та висока хвиля настроїв уляжеться.

Очевидно, що серед такої атмосфери та ще при дуже своєрідному підході варшавської преси до української тематики, при її ноторійній величезній неохоті користати з українських газет і журналів, як джерела інформації, вдячне поле має всяка найглупіша газетна вістка, видумана спеціально під смак публіки, вихованої на ікацовій літературі. Таким робом та протнукраїнська атмосфера підштовхує до роботи справжні агенти, які зацікавлені в тому, щоб із тих відносин черпати зиски. Нема найменшого сумніву, що чимало з тих вісток, які викликають сміх або обурення українського читача та находять послух у читачів поляків — є плодом надхнення чужинецьких агентурних станиць.

Маємо враження, що з усіх помилок польської сторони, що вона їх зробила і робить в останньому часі, найбільша та, що є чинниками, які намагаються українську тематику у варшавській пресі тушувати, замазувати. Коли б ті чинники могли наломити до своєї волі всю польську пресу, то напевне вимазали б з її сторінок взагалі всяку згадку про існування українців. І це велике лихо. Не для українців,

а для проблеми польсько-українських відносин і для можливостей її розв'язки. Бо мовчання ніколи ще ніякої проблеми не перекреслювало і не допомогло її розв'язати чи зліквідувати. Коли уряд безумовно мусить сьогодні рахуватися з ворожими до українців настроями громадянства та виправдувати ними брак можливості вести конструктивну політику, то нема сумніву, що та ворожість іде впарі з примітивізом, а примітивізм політичної думки польського загалу щодо українських справ стоїть завсіді у найтіснішому зв'язку з низьким рівнем публіцистики, яка йде по лінії найлегшого, а не найважчого, — потурає настроєм вулиці. Далі українську проблему у таку сапну вулицю, з якої нині не видно виходу.

Вийти з неї можна тільки тоді, коли польська сторона проявить відвагу, — вірніше, коли ту відвагу проявлять відповідальні урядові чинники. До активів відваги належить нині ніщо, крім таких настроїв, які мають свою питому вагу у політичній дійсності, то проте політика ніколи не може давати себе сугерувати настроєм, який засновки не то неполітичні, а цілком безглузді, оферті на повному незнанні української політичної думки та її справжніх напрямків.

Однак справжнім образом української справи ніхто не цікавиться. Його заступає уялений образ, такий, який саме каже ступені протнукраїнський настрої. А коли про ту українську дійсність заговорять самі українці, то викликають тільки гнів і пересердя: прикладом хай послужать вигук, які лунають на сесійній сесії, себто в установі найбільш покійній до того, щоб розв'язувати навіть найбільш неприємні проблеми.

Нема такого форуму, перед яким сьогодні можна б розв'язувати проблему польсько-українських відносин. Проблема пущена на широкі води настроїв. Переживаємо момент, який — продовжування у безконечність — може стати мірним тягарем затяжати на всій історії польсько-українських відносин.

Переяславські дні Карпатської України.

(Від нашого спеціального кореспондента.)

Хуст, 11. лютого.

рукою

Карпатська Україна стоїть уся під знаком виборів до першого Краєвого Сейму, що відбудуться вже завтра 12. ц. м. Все життя країни звелось нині до цієї засадничої події, що вирішить дальшу її долю, форму і систему правління.

Увесь Хуст повний виборчих транспарентів, афішок, летючок; у ніодній державній установі нема комлету урядовців, бо хто тільки міг, розіхався на виборчу агітацію. З будинку Січової Гостиниці виставлено на вулицю мегафони, через які передають раз-у-раз виборчу пропаганду. Хуст розгорячився, набрав небувалого темпераменту, струя бадьорого вичікування проходить містом.

Заметушилося також карпатське село. Я саме вернувся нині з прогульки, яку на запрошення бюра пропаганди відбув з англійськими і шведськими журналістами. У Солотвині, Великому Бичкові, Рахові, Ясіні — ми натрапляли на величезні передвиборчі зібрання і всюди мали нагоду обсервувати стихійне захоплення селян виборами. Село реагувало сильно, імпульсивно.

Приходиться просто дивуватись, як скоро і як розумно оформлюється національне обличчя цього, до недавня ще оспалого і зріжничкованого, одночасно й недовірливого карпатського села. Люди очевидячки починають думати і розуміти найбільшу правду кожного народу...

Всюди по дорозі, в селках та містечках, велика більшість зустрічних людей витала нас

Аж дивно, як скоро і як широко прийнятою найпопулярніший нині в Карпатській Україні привіт.

Вибори.

Як відомо, Карпатська Україна голосує тільки на одну об'єднану виборчу листу Українського Національного Об'єднання. З двох інших листів — одну уневажили, бо бракувало їй законних вимог, з другою самі ініціатори записалися поза законний речинець.

Що таке: Українське Національне Об'єднання?

Це нова партія, створена після розколу карпатоукраїнським урядом всіх партій у країні (При цьому дозволимо собі заважити, що на нашу думку Чехія поступила второпніше з огляду на практично-правні вимоги своєї політичної політики, коли замість розколу партій вдовольнилась їх об'єднанням в одну цілість, що практично виходить на одне).

Який характер УНО? Це партія безсередня з тоталістичними засновками, зі своєю системою фашизації, себто строгого адміністрування всього політичного і громадського життя під одною, авторитарною рукою. Повстала вона як потреба часу з невідомою кінченності зліквідувати всі внутрішні суперечності партійної тенденції, зі зрозумінням, що тільки координація всіх національних сил в одній, адміністративній, національно-політичній системі — є всім та в праві повести на висоту повної свідомості свого національного „я“, зрозуміння своїх обов'язків і в рамках інтересів національної боротьби.

На листі УНО знаходимо 32 прізвища найбільш заслужених діячів Карпатської України всіх національних по суті напрямків, у числі також національних представників чехів, німців і румунів (по одному). Олігів і дари поставились демонстративно не тільки до пропозиції мандату, але тут у перших умовах п'янової мажорської бродяжності природи і зрозуміла.

На днях приїхав до Хусту також державний секретар німецької меншини при українському уряді інск. Кармазіні, якого партія меншини протягається також за Карпатською

Італійсько-німецький торговельний договір.

РИМ. В понеділок міністр закордонних справ гр. Чіано і німецький амбасадор фон Макензен підписали італійсько-німецький торговельний договір, що має обов'язувати на 1939-ий

рік. Додатково умови до договору підписали: провідник італійської делегації Джаміні та провідник німецької делегації д-р Кльодіус.

Стоядіновіч підтримує уряд Цветков'ча.

БІЛГОРОД. В понеділок пополудні відбулося засідання виконавчого комітету партії Югославського Радикального Об'єднання під про-

водом о. прем'єра Стоядінов'ча і з участю теперішнього прем'єра Цветков'ча. Комітет вирішив, що партія знові підтримує уряд Цветков'ча.

Зріст протиукраїнських настроїв та брак концепції

Варшава 12. лютого 1939.

Шість слів у наголовку над цими рядками — це коротка, але мабуть найвірніша характеристика становища Варшави до української проблеми в наших днях. Якої Варшави? Кожної, всіх кол і верств. Мабуть ніколи ще погляди львівської трійці „розгістеризованих старців“ — Грабського, Буяка, Ромера — не мали стільки прихильного й приязного відгуку у варшавських настроях, що нині. Іншими словами, українська проблема перестала в останніх днях бути взагалі темою спокійної дискусії і пригадувати на як-так поважному рівні в якихнебудь колах.

Широкі сфери сірої варшавської публіки не тільки ні трохи не еволюціонували в напрямку арозуміння поваги проблеми та слушності українських вимог, але — навпаки — вони цілком задурманені провокаційними нісепитаннями про „німецький ніж, застромлюваний українськими руками у польські плечі“ (!): українці це для читачів „Гоньців“ і „Червоняків“, „ворожа агентура“ (модне слово, що його задюбки повторюють всякі каботини) і ніщо більше поза нею. Коли ж запитувати про причину протиукраїнського підходу людей поважніших, із журналістичного та політичного світа, то чуємо відповідь: „Протиукраїнські настрої поляків є відповіддю на зріст українського націоналізму“. Коли ж питати, у чому конкретно той український націоналізм так грізно проявляється, себто які то нові особливі небезпечні форми винайшов, — ви відповілі вже не почувте. Зате натякнуть вам на становище у справі Карпатської України, будім то суперечне з польською державною рацією та прихильність для здогадних німецьких східних плянів. Позатим вкажуть вам на відновлені українські вимоги устроєвого характеру та на настрої українських низів у краю. Наприкінці розмови з десяти поляками у Варшаві від 8-ми або девяти напевне почувте рефрен: „Коли б ми знали, що ви, українці, не хочете відриватися від держави, або творити державу в державі — тоді можна б казати про концесії, але ми того не знаємо...“ Не допоможе пригадувати політичну аксіому, що „любовним громадянином є тільки громадянин вдоволенний“ та що це річ абсолютно неможлива заперечувати кількоміліоновій територіальній меншині нпр. такі-то і такі культурні права. Ви обов'язково тоді почувте що в нинішніх умовах, серед нинішніх настроїв, кожна „концесія“ тільки „скріпить український націоналізм“, бо „українці зрозуміють її як польську слабкість“. Коли ж зазначите, що чейже не можливо інакше демобілізувати напружену атмосферу, як тільки актами конструктивної національної політики, яка знаходила б прихильний відгук в українців (якщо не в усіх відразу, то бодай у частині громадянства), — то на це ви відповілі вже не почувте. Бо з моментом, коли тільки починає мова йти про паян конструктивної національної політики, про позитивну концепцію розв'язки української проблеми, хай навіть у повній незалежності від її міжнародного аспекту — тоді розмова вривається.

Таким робом витворюється заворожене коло, з якого не видно виходу. Те коло тим б безнадійне та ситуація тим парадоксальніша, що одночасно рішуче всі у Варшаві — і сірий громадянин і пресо-політичні кола чи безпосередньо люди з урядових сфер — одні підсвідомо, інші зовсім свідомо адляють собі справу, що український політичний потенціал росте. Всі відчують, що справа польсько-українських відносин не може вічно стояти на тому самому місці, на якому нині опинилась і мусить з нього

якось рушитись. Але в тім і найбільша заковина, що на перешкоді до пригадування, як перескочити через оту мертву точку, — стоїть мур настроїв настороження, підозріння, недовіря, гніву й остраху. Цей мур такий грубий і покищо непролазний, що навіть ті нечисленні варшавські польські кола, які бідкають над „імпасом“, в якому опинились польсько-українські відносини, не зважають самим із нього видомлазтись і пробувати з ним боротися та воліють радше „перечекати“, поки та висока хвиля настроїв уляжеться.

Очевидно, що серед такої атмосфери та ще при дуже своєрідному підході варшавської преси до української тематики, при її ноторійній величезній неохоті користати з українських газет і журналів, як джерела інформації, вдячне поле має всяка найглупіша газетна вістка, видумана спеціально під смак публіки, вихованої на ікацовій літературі. Таким робом та протиукраїнська атмосфера підштовхує до роботи справжні агенти, які зацікавлені в тому, щоб із тих відносин черпати зиски. Нема найменшого сумніву, що чимало з тих вісток, які викликають сміх або обурення українського читача та знаходять послух у читачів поляків — є плодом надхнення чужинських агентурних станиць.

Маємо враження, що з усіх помилок польської сторони, що вона їх зробила і робить в останньому часі, найбільша та, що є чинники, які намагаються українську тематику у варшавській пресі тушувати, замазувати. Коли б ті чинники могли наломити до своєї волі всю польську пресу, то напевне вимазали б з її сторінок взагалі всяку згадку про існування українців. І це велике лихо. Не для українців,

а для проблеми польсько-українських відносин і для можливостей її розв'язки. Бо мовчавши ніколи ще ніякої проблеми не перекреслювали не помогла її розв'язати чи зліквідувати. І коли уряд безумовно мусить сьогодні рахуватися з ворожими до українців настроями громадянства та виправдувати ними брак можливості вести конструктивну політику, то нема сумніву, що та ворожість іде впері з примітивізмом, а примітивізм політичної думки польського загалу щодо українських справ стоїть завсіди у найтіснішому зв'язку з низьким рівнем публіцистики, яка йде по лінії найближчого опору, себто — потурає настроєм вулиці. Даше ще потурання цим настроєм вводять польську українську проблему у таку сліпу вулицю, якої нині не видно виходу.

Вийти з неї можна тільки тоді, коли польська сторона проявить відвагу, — вірніше, коли ту відвагу проявлять відповідальні урядові чинники. До активної відваги належить нині піти проти настроїв польської вулиці. Але коли навіть такі настрої мають свою питому вагу у політичній дійсності, то проте політика ніколи не може давати себе сугерувати настроєм, який засновки не то не політичні, а цілком безладні, оперті на повному незнанні української політичної думки та її справжніх напрямків.

Однак справжнім образом українства справ ніхто не цікавиться. Його заступає уялений образ, такий, який саме каже ступені протиукраїнський настрої. А коли про ту українську дійсність заговорять самі українці, то викликають тільки гнів і пересердя: приклад хай послужать вигуки, які лунають на сесійній сесії, себто в установі найбільш помилковій до того, щоб розв'язувати навіть найбільш неприємні проблеми.

Нема такого форуму, перед яким сьогодні можна б розв'язувати проблему польсько-українських відносин. Проблема пушена на широкій воді настроїв. Переживаємо момент, який — продовжуваний у безконечність — може стати мірним тягарем затягати на всій історії польсько-українських відносин.

Переломові дні Карпатської України.

(Від нашого спеціального кореспондента.)

Хуст, 11. лютого.

Карпатська Україна стоїть уся під знаком виборів до першого Краєвого Сейму, що відбудуться вже завтра 12. ц. м. Все життя країни звелось нині до цієї засадничої події, що вирішить дальшу її долю, форму і систему правління.

Увесь Хуст повний виборчих транспарентів, афішок, летючок; у ніодній державній установі нема комзету урядовців, бо хто тільки міг, розіхався на виборчу агітацію. З будинку Січової Гостиниці виставлено на вулицю мегафони, через які передають раз-у-раз виборчу пропаганду. Хуст розгорячився, набрав небувалого темпераменту, струя бадьорого вичікування проходить містом.

Заметушилося також карпатське село. Я саме вернувся нині з прогульки, яку на запрошення бюро пропаганди відбув з англійськими і шведськими журналістами. У Солотвині, Великому Бичкові, Рахові, Ясіні — ми натрапляли на величезні передвиборчі зібрання і всюди мали нагоду обсервувати стихійне захоплення селян виборами. Село реагувало сильно, імпульсивно.

Приходиться просто дивуватись, як скоро і як розумно оформлюється національне обличчя цього, до недавня ще оспалого і зріжничкованого, одночасно й недовірливого карпатського села. Люди очевидячки починають думати і розуміти найбільшу правду кожного народу...

Всюди по дорозі, в селах та містечках, велика більшість зустрічних людей витала нас

піднесеною рукою і коротким, сильним „Слава Україні!“

Аж дивно, як скоро і як широко прийнятою найпопулярніший нині в Карпатській Україні привіт.

Вибори.

Як відомо, Карпатська Україна голосить тільки на одну об'єднану виборчу листу Українського Національного Об'єднання. З листів ших лист — одну уневажили, бо бракує їй законних вимог, з другою самі ініціатори записалися поза законний речинь.

Що таке: Українське Національне Об'єднання?

Це нова партія, створена після розколу карпатоукраїнським урядом всіх партій у країні (При цьому дозволимо собі зауважити, що наша думка Чехія поступила второпніше і з огляду на практично-правні вимоги своєї трішньої політики, коли замість розколу партій адоволилась їх об'єднанням в одну цілість, що практично виходить на одне).

Який характер УНО? Це партія безумовно з тоталістичними засновками, зі своєю системою фашизації, себто строгого лінування всього політичного і громадського життя під одну, авторитарною кермою. Повстала вона як потреба часу з внутрішньої konieczности зліквідувати всі внутрішні суперечні партійні тенденції, зі зрозуміння, що тільки координація всіх національних сил в одній, здисциплінованій, національно-політичній системі — є всмі та в праві повести на висоту повної свідомості свого національного „я“, зрозуміння своїх обов'язків і в рамках інтересів національної збіжності.

На листі УНО знаходимо 32 прізвища найбільш заслужених діячів Карпатської України всіх національних по суті напрямків, і числі також національних представників німців і румунів (по одному). Ось імена діяри поставились демонстративно підписати до пропозиції мандату, але тут у повній умовинах паянної мадерської фальсифікації природня і зрозуміла.

На днях прийхав до Хусту такий український секретар німецької меншини при польському уряді ім. Кармазі, якого партія української простигається також як Кармазі.

Італійсько-німецький торговельний договір.

РИМ. В понеділок міністр закордонних справ гр. Чіно і німецький амбасадор фон Макензен підписали італійсько-німецький торговельний договір, що має обов'язувати на 1939-ий

рік. Додатково умови до договору підписали: провідник італійської делегації Джаніні та провідник німецької делегації д-р Кальдінос.

Стоядіновіч підтримує уряд Цветков'ча.

БІЛГОРОД. В понеділок повозудні відбулися засідання виконавчого комітету партії Югославського Радикального Об'єднання під про-

водом б. прем'єра Стоядіновіча і з участю теперішнього прем'єра Цветков'ча. Комітет вирішив, що партія знов підтримує уряд Цветков'ча.

країну. Його подорож має виключно виборно-пропагандистський характер і почалася вже від карпатського кордону виборчими зібраннями серед німецьких колоністів.

Крім німців також румуни і чехи поставилися вже тепер дуже позитивно до спільної виборчої листи УНО, при чому незвичайно замітний був заклик, що його видав спільно з Чеською Над. Радою... ген. Прхала. В цьому закликку вживає він увесь час терміну: „Карпатська Україна“, вимагає голосування всіх місцевих чехів на листу УНО та не має просто додати свій заохотити до праці... в користь українського Закарпаття! Але наймаркантишній підпис під відозвою: „армадні ген. Лев Прхала“. Ні словечка про його наказний характер міністра Карпатської України, хоч в останній разі міністрів — брав участь!

Ген. Прхала відіхав уже знову до Праги, перебувши в Хусті рівно три дні, майже зовсім інкогніто.

Довкола особи цього чеського генерала кружили в останніх двох місяцях найбільш фантастичні й несамолюбні вісті. Були твердження в колах центрального уряду у Празі, що колись, хтось з карпатоукраїнського уряду нібито... прийняв пропозицію його іменування, були у відповіді якнайрішучіші заперечення і протести прем'єра о. д-ра Волошина і мін. Ревая. Були праські погрози і відповідь з краю, що ніхто цих погроз не боїться. Були стихійні протести в Хусті й на провінції Карпатської України, були драматичні розмови в кабінеті президії центральної ради міністрів. Про всі ці перипетії тижнями гуділа Прага і гудів Хуст. Перший приїзд ген. Прхали зустріли тут так бурхливою демонстрацією широких мас, що генерал мусів відійти не добившись нічого конкретного у переговорах з урядом. Увесь короткий час його перебування на території Карпатської України супроводили його танки, а війська дістали наказ поготівля. Кінець-кінців справа принесла такий вислід, що більшість складу поліції в Хусті замінено українськими кандидатами...

Згодом ген. Прхала став і тут і в Празі якоюсь містичною фігурою. Ніби був міністром, ніби не був. Ніби мав перевести якусь мажоритарну пацифікацію настроїв у Карпатській Україні, ніби не мав. Найбільшу медвежу присаду робили йому карпатські москвофіли, які спершу вживали всіх зусиль і застарілих аргументів у Празі, щоб його так іменували міністром,

а опісля переганялись у чолобитнях і славослов'ях для його особи. Велику частку його сумного ореолу москвофіла і реститути старої політичної анархії на Закарпатті виробили йому власне вони, нині-праські емігранти і неоправні сподвижники політичної інтриги.

Не знаємо ще нині конкретно, які завдання й особисті наміри мав ген. Прхала — зрештою добрий та енергійний воєн. Знаємо тільки, що населення і провід Карпатської України його не хотіли. З одинокі, простої і зрозумілої засади національного добору своєї верховної влади. З мотивів конституційно-правних та врешті з почуття оборони федерального авторитету.

В цьому спорі були моменти, коли конфлікт ставав дійсно грізний. Останній такий момент ми пережили мину. тижня, коли міністром Реваяві прийшлося кидати все й особисто їхати до Праги. Центральному уряду йшло тоді вже не про ніщо інше, як про збереження престижу, — карпатському уряду теж. Знаємо з добре поінформованих чеських кол у Празі, що й тоді не прийшло до ніякого конкретного компромісу.

Аж перед тижнем — знову приїхав несподівано до Хусту ген. Прхала. Приняти його тут глибокою мовчанкою. У кабінеті прем'єра о. д-ра Волошина відбулася довга, закрита серпанком тайни розмова з генералом. Вислід: виборчий виступ генерала в характері не міністра, тільки генерала, виступ зразково львівський — і його відвід з поворотом до Праги.

Вважаємо, що справа з ген. Прхалею все ще не закінчена. Не скінчені також порахунки Праги з Хустом. Все це вирине знову після виборів у новій кабінетній констеляції. Ген. Прхала може буде таким компромісово одним з чотирьох міністрів, до якого то числа збільшать мабуть склад кабінету Карпатської України, не рахуючи ще одного, додаткового державного секретаря. Може дістане теку, нпр. ресорт шляхів, може буде міністром без теки. Все це покажуть найближчі дні.

Покищо ми напередодні виборів — найважливішої події в Карп. Україні. До них підле населення — щодо цього нема в мене сумніву — з небувалим ще тут ентузіазмом і вислід їх певний. П-тім прийде нове tempo, може нові зміни, а може ще й нові несподіванки. На них, у теперішніх умовах, все треба бути готовим, спокійним і рішучим. Гра ще не скінчена.

Роман Голіан.

З польської преси.

„В Польщі нема української проблеми“.

Так твердить М. Свенціцький у січневому числі варшавського місячника „Горизонти“. Він каже, що

„не вважаючи на велику актуальність української проблеми, Європа не знає цієї проблеми, майже зовсім не орієнтується в ній“.

„Україна, як держава — це проблема без минулого, без історії, без зачіпних точок для генетичного думання.“

Нам здається, що з логікою „думання“ у автора не все в порядку. Чейже кожний розуміє, що Європа мусить знати таку європейську проблему, яка має велику актуальність. Може бути тільки сумнів, яку саме Європу автор має на думці...

Автор хвилює найбільше факт, що „багато говорять про українську меншину в Польщі та сугерують опінії світу згодати увагу цієї проблеми у нас (у Польщі) та майже цілковитою мовчанкою позначають область, де українська проблема справді існує і має свою безсумнівну вагу — СССР.“

М. Свенціцький добачує тенденцію „документувати українську проблему в Польщі і тільки в Польщі“ в тому факті, що

„напружені українські чинники, використовуючи факт значного політичного лібералізму, який у Польщі в порівнянні з СРСР існує, і далі аргументують, хоч нечисленну українську інтелігенцію у Східній

Галичині (Сх. Малополющі), бажають на наших південно-східних землях створити свій Піємонт, випадову базу для широко закреслених незалежницьких планів. Значну роль відіграє також емоціональний момент, ненависть ріжних українських кол до Польщі, ненависть штучно зашпінелена Австрією перед кількадесяти роками.“

Наслідком цього — пише далі М. Свенціцький — в європейській опінії панує переконання, що „українська проблема існує тільки в Польщі“. Ще гірше — каже автор, — що і в Польщі твориться якийсь „український міт“ у формі виключно польської проблеми“.

Тимчасом — заявляє автор — дійсність не речить тим голосом, бо

„української проблеми в Польщі нема, є тільки проблема національної меншини. Відповідне розпланування якої зовсім не важке.“

Гадаємо, що л. Свенціцький не забуриться і пропозити прилюдно той свій „легкий план розпланування української національної меншини в Польщі“. Та заки не станеться, ми й так хочемо повірити йому на слово, що „української проблеми в Польщі нема“. Бо Валуєви довіреної Росії теж твердо, по маняцьки галагували, що „не було, нет і бути не може“, теж з легкої руки розпланували всяких інородців та захлів. Але л. Свенціцький мабуть не дуже покладатися на історію, що є, як відомо, вчителькою життя. Нема — каже — тай годі!

Новий склад Синоду Праг о лавної Церкви.

У Варшаві відбулася під проводом митрополита Дениса сесія собору єпископів, у якій взяли участь усі єпископи. Вибрано новий склад Синоду в такому складі: предсідник митро-

полит Денис, члени: польський архієпископ Олександр і володимський та кременський архієпископ Олександр, заступник предсідника володимський архієпископ Теодозій

Крем до голени

КОНДОЛЕНЦІЯ ПРЕМ'ЄРА КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

„Осерваторе Романо“ помістив кондоленційну телеграму прем'єра о. д-ра А. Волошина з приводу смерті папи П'я XI.

Самоуправні вибори.

МІСЬКІ ВИБОРИ В РАВІ РУСЬКІЙ.

Місто поділено на 4 виборчі округи, які мали вибирати по шістьох радних. Перша округа обіймала східну частину міста з передмістями Шабельня та Смаляка, друга — полудневу частину міста коло суду та староства, третя — сам ринок з жидівськими ділянками, четверта — західну частину міста від сторони Потиліча з прис. Липини.

У першій було українських виборців 660, всіх інших 1027; у другій українців 206, інших 1420; у третій самі жиди; у четвертій українців 120, інших 1635.

Зараз після розписання виборів (8 січня) створився один Український Виб. Комітет, що під проводом пароха о. Блавацького та адвоката д-ра Білецького розпочав працю. Відписано листи виборців, відбито низку вказів над устійненням кандидатів. Рішено внести українські листи лише в 1-й і 2-й округи. Згідно з обов'язуючими законами внесено по 12 кандидатів, а до голосування видрукковано в 1-й окрузі 4 прізвища, в 2-й (згідно з інструкціями, поданими в брошурі д-ра Барана).

При голосуванні, що відбулося 12 лютого, показалося, що польські листи мали 12 прізвищ. Українські виборці виказали зрілість та зрозуміння ваги хвилини і масово прибули до виборів. У 1-й окрузі віддано важких українських карток 441, польсько-жидівських 720. Загально українська листа здобула 1,537 голосів, а польська 6,975 (!), що дає у висліді 1 мандат український та 5 польських. Отже польським виборцям зачислено 12 голосів, що не згідне з законом, який упрямоє в шести-мандатовій окрузі віддати кожному виборцеві 6 голосів. Проти цього внесено спротив.

У 2-й окрузі при голосуванні українці не здобули мандату. У 3-й і 4-й не було голосування тому, що внесено лиш по одній листі польсько-жидівського порозуміння.

Вислід виборів у Раві Руській такий: 1 український мандат (жк. Корнило Целевич), 8 жидів і 15 поляків.

Волиняки не дістають часописів.

Оскільки усталено на підставі розмов з особами, які переплачують львівські українські часописи, в львівському повіті не доручають їх українським передплатникам такі почти:

Полонка, Чаруків, Семківчиків, Торчин, Княгинини, Березолупи, Піддуби, Звірів (Арматів), Киверці, Тростянець, Колки, Чарторийськ.

Може б відповідні чинники подікавилися, чому згадані пошти львівської української преси не доручають передплатникам і де вона здається.

Отворили саркофаг Ярослава Мудрого.

Як подає АТЕ, совітська влада наказала отворити саркофаг великого князя Ярослава Мудрого у підземеллі софійського собору. Археологічний інститут ствердив понад усілякі сумніви, що у саркофагу справді знаходиться кістка Ярослава, дуже добре законсервована, крім нього знайдено там клейноти.

Вістка про те викликала велике враження серед населення, яке дуже шанує той саркофаг. Перед софійським собором збиралася юрба народу, але нікого не впустили до юрта.

країну. Його подорож має виключно виборчо-пропагандивний характер і почалася вже від карпатського кордону виборчими зібраннями серед німецьких кольтоністів.

Крім німців також румуни і чехи поставилися вже тепер дуже позитивно до опільної виборчої листи УНО, при чому незвичайно замітний був заклик, що його видав спільно з чеською Нац. Радою... ген. Прхала. В цьому заклику вживає він увесь час терміну: „Карпатська Україна“, вимагає голосування всіх місцевих чехів на листи УНО та не має просто додати слів заохоти до праці... в користь українського Закарпаття! Але наймаркантніший підпис під відозвою: „армадні ген. Леа Прхала“. Ні словечка про його наказний характер міністра Карпатської України, хоч в останній разі міністрів — брав участь!

Ген. Прхала відіхав уже знову до Праги, перебувши в Хусті рівно три дні, майже зовсім швидко.

Довкола особи цього чеського генерала кружляли в останніх двох місяцях найбільш фантастичні й несамоовиті вісти. Були твердження в колах центрального уряду у Празі, що колись, хтось з карпатоукраїнського уряду вбито... прийняв пропозицію його існування, були у відповіді якнайрішучіші заперечення і протести прем'єра о. д-ра Волошина і мін. Ревая. Були праські погрози і відповідь з краю, що ніхто цих погроз не боїться. Були стихійні протести в Хусті й на провінції Карпатської України, були драматичні розмови в кабінеті президії центральної ради міністрів. Про всі ці перипетії тижнями гуділа Прага і гудів Хуст. Перший приїзд ген. Прхали зустріли тут так бурхливою демонстрацією широких мас, що генерал мусів відійти не добившись нічого конкретного у переговорах з урядом. Увесь короткий час його перебування на території Карпатської України супроводили його танки, а війська дістало наказ погостити. Кінець-кінців справа принесла такий вислід, що більшість складу поліції в Хусті замінено українськими кандидатами...

Згодом ген. Прхала став і тут і в Празі якоюсь містичною фігурою. Ніби був міністром, ніби не був. Ніби мав перевести якусь мажоритарну пацифікацію настроїв у Карпатській Україні, ніби не мав. Найбільшу медвежу прислугу робили йому карпатські москвофіли, які спершу вживали всіх зусиль і застарілих впливів у Празі, щоб його таки іменували міні-

стром, а опісля переганялись у чоболитнях і славослов'ях для його особи. Велику частку його сумного ореолу москвофіла і рестигута старої політичної анархії на Закарпатті виробили йому власне вони, нині праські емігранти і неоправдані сподвижники політичної інтриги.

Не знаємо ще нині конкретно, які завдання й особисті наміри мав ген. Прхала — зрештою добрий та енергійний воляк. Знаємо тільки, що населення і провід Карпатської України його не хотіли. З однією, простою і зрозумілою засадою національного добору своєї верховної влади. З мотивів конституційно-правних та врешті з почуття оборони федерального авторитету.

В цьому спорі були моменти, коли конфлікт ставав дійсно грізний. Останній такий момент ми пережили мину. тижня, коли міністрові Реваяві прийшлося кидати все й особисто їхати до Праги. Центральному уряду йшло тоді вже не про ніщо інше, як про збереження престижу, — карпатському урядові теж. Знаємо з добре поінформованих чеських кол у Празі, що й тоді не прийшло до ніякого конкретного компромісу.

Аж перед тижнем — знову приїхав несподівано до Хусту ген. Прхала. Прийняли його тут глибокою мовчанкою. У кабінеті прем'єра о. д-ра Волошина відбулася довга, закрита серпанком тайни розмова з генералом. Вислід: виборчий виступ генерала в характері не міністра, тільки генерала, виступ зразково львівський — і його відїзд з поворотом до Праги.

Вважаємо, що справа з ген. Прхалею все ще не закінчена. Не скінчені також порахунки Праги з Хустом. Все це вирине знову після виборів у новій кабінетній констеляції. Ген. Прхала може буде так компромісово одним з чотирьох міністрів, до якого то числа збільшать мабуть склад кабінету Карпатської України, не рахуючи ще одного, додаткового державного секретаря. Може дістане теку, нпр. ресорт шляхів, може буде міністром без теки. Все це покажуть найближчі дні.

Покищо ми напередодні виборів — найважливішої події в Карп. Україні. До них піде населення — щодо цього нема в мене сумніву — з небувалым ще тут ентузіазмом і вислід їх певний. Потім прийде нове темпо, може нові зміни, а може ще й нові несподіванки. На них, у теперішніх умовах, все треба бути готовим, спокійним і рішучим. Гра ще не скінчена.

Роман Голіян

Крем до голени

КОНДОЛЕНЦІЯ ПРЕМ'ЄРА КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

„Осерваторе Романо“ помітив кондоленційну телеграму прем'єра о. д-ра А. Волошина з приводу смерті папи Пія XI

Самоуправні вибори.

МІСЬКІ ВИБОРИ В РАВІ РУСЬКІЙ.

Місто поділено на 4 виборчі округи, які мали вибирати по шістьох радних. Перша округа обіймала східну частину міста з передмістями Шабельня та Смалиха, друга — південну частину міста коло суду та староства, третя — сам ринок з жидівськими ділянками, четверта — західну частину міста від сторони Потиліча з прис. Липник.

У першій було українських виборців 660, всіх інших 1027; у другій українців 206, інших 1420; у третій самі жили; у четвертій українців 120, інших 1635.

Зараз після розписання виборів (8. січня) створився один Український Виб. Комітет, що під проводом пароха о. Базавського та адвоката д-ра Білецького розпочав працю. Відіслано листи виборцям, відібуто низку нарад над устійненням кандидатів. Рішено внести українські листи лише в 1-й і 2-й округи. Згідно з обов'язуючими законами внесено по 12 кандидатів, а до голосування надруковано в 1-й окрузі 4 прізвища, в 2-й (згідно з інструкціями, поданими в брошурі д-ра Барана).

При голосуванні, що відбулося 12 лютого, показалося, що польські листи мали 12 прізвищ. Українські виборці вказали зрілість та зрозуміння ваги хвилини і масово прибули до виборів. У 1-й окрузі віддано важких українських карток 441, польсько-жидівських 720. Загально українська листа здобула 1537 голосів, а польська 6.975 (9), що дає у висліді 1 мандат український та 5 польських. Отже польським виборцям зачислено 12 голосів, що не згідне з законом, який управнює в шести-мандатовій окрузі віддати кожному виборцеві 6 голосів. Проти цього внесено спротив.

У 2-й окрузі при голосуванні українці не здобули мандату. У 3-й і 4-й не було голосування тому, що внесено лиш по одній листі польсько-жидівського порозуміння.

Вислід виборів у Раві Руській такий: 1 український мандат (імж. Коринто Целевич), 8 жидів і 15 поляків.

Волиняки не дістають часописів.

Оскільки усталено на підставі розмов з особами, які передплачують львівські українські часописи, в львівському повіті не доручають їх українським передплатникам такі пошти:

Подоляк, Чаруків, Сенкевичівка, Торчин, Книгининок, Березодупи, Піддуби, Звір'я (Арматія), Киверці, Тростянець, Кошки, Чарторийськ.

Може б відповідні чинники подікалися, чому згадані пошти львівської української преси не доручають передплатникам і де вона дівається.

Отворили саркофаг Ярослава Мудрого.

Як подає АТЕ, совітська влада наказала отворити саркофаг великого князя Ярослава Мудрого у підземеллі софійського собору. Антропологічний інститут ствердив, понад усякий сумнів, що у саркофагу справді знаходиться кістка Ярослава, дуже добре законсервована; крім нього знайдено там клейоти.

Вістка про те викликала велике враження серед населення, яке дуже шанує той саркофаг. Перед софійським собором зібралася юрда народу, але нікого не впустили до нутра.

З польської преси.

„В Польщі нема української проблеми“.

Так твердить М. Свеніцький у січневому числі варшавського місячника „Горизонти“.

Він каже, що „не звважаючи на велику актуальність української проблеми, Європа не знає цієї проблеми, майже зовсім не орієнтується в ній“.

„Україна, як держава — це проблема без минулого, без історії, без заціплених точок для генетичного думання“.

Нам здається, що з льогікою „думання“ у автора не все в порядку. Чейже кожний розуміє, що Європа мусить знати таку європейську проблему, яка має велику актуальність. Може бути тільки сумнів, яку саме Європу автор має на думці...

Автора хвилює найбільше факт, що „багато говорять про українську меншину в Польщі та сугерують опінії світу адогадувати вагу цієї проблеми у нас (у Польщі), але майже цілковитою мовчанкою поминують область, де українська проблема справді існує і має свою безсумнівну питому вагу — СССР“.

М. Свеніцький добачує тенденцію „докувати українську проблему в Польщі і тільки в Польщі“ в тому факті, що

„найрухливіші українські чинники, використовуючи факт значного політичного лібералізму, який у Польщі в порівнянні з Східними існує, і далі агітуванню, хоч нечисленну українську інтелігенцію у Східній

Галичині (Сх. Малопольщі), бажують на наших південно-східних землях створити свій Пімонт, випадову базу для широко закреслених незалежницьких плянів. Значну роль відіграє також емоціональний момент, ненависть ріжних українських кол до Польщі, ненависть штучно заціплена Австрією перед кількадесяти роками“.

Наслідком цього — лише далі М. Свеніцький — в європейській опінії панує переконання, що „українська проблема існує тільки в Польщі“. Ще гірше — каже автор, — що і в Польщі твориться якийсь „український міт у формі виключно польської проблеми“.

Тимчасом — заявляє автор — дійсність перечить тим голосам, бо

„української проблеми в Польщі нема, є тільки проблема національної меншини, відповідне розпалювання якої зовсім не тяжке“.

Гадаємо, що п. Свеніцький не забариться і пропозити прилюдно той свій „легкий план розпалювання української національної меншини в Польщі“. Та заки не станеться, ми й так хочемо повірити йому на слово, що „української проблеми в Польщі нема“. Бо Валувач до всесвітньої Росії теж твердо, по маняцьки галасував, що „не було, нет і бити не може“, теж з легкої руки розділювали всяких інородців та хаків. Але п. Свеніцький мабуть не дуже покладається на історію, що є, як відомо, вчителькою життя. Нема — каже — тай годі!

Новий склад Синоду Праг о. лавної Церкви.

У Варшаві відбулася під проводом митрополита Дениса сесія собору єпископів, у якій взяли участь усі єпископи. Вибрано новий склад Синоду в такому складі: предсідник митро-

полит Денис, члени: польський архієпископ Олександр і волинський та кременецький архієпископ Олексій, заступник предсідника: виленьський архієпископ Теодозій.

Бенкет преси.

Чому нема чеських і карпатоукраїнських змагунів?

Перший день змагань.

В неділю 12. ц. м. відбувся зїздовий біг мужчин і жінок. Вже від 4. год. ранку працювали на трасі робітники, які поправляли та підсипували небезпечні місця снігом. Траса бігу вела з Каспрового Верху на Горичковий, звідтам на Долішню Калетівку. Зокрема, трудний був кінцевий відтинок траси, на якому кількох змагунів розгін зніс із траси й кинув поміж деревця в ліс. У висліді було кілька деревець поломаних, що змагунам сталося, покищо невідомо, бо вони скоро вилазили зпоміж дерев і далі їхали, начебто їм ніщо не сталося.

Цей вислід є несподіванкою, бо цього року в Гарміш вона була друга. Для лещетарства вона покинула совгартство, і тепер цього мабуть жалує. Польки випали, як і їх товариші — слабо. Вони їхали не тільки обережно, але і зі страхом, а в небезпечних місцях стримувалися.

Co—Ko.

Другим знаком влади папи є палиюм. Це вузька, біла вовняна стріжка з тканими червоними хрестиками, завішена на раменах, поверх церковних риз. Це знак влади митрополитів і патріархів. Тому, що папа є патріархом Заходу, він приймає і палиюм. Папа не вживає нікого жезла; підчас святкового походу несуть перед ним лише однораменний хрест.

До вибору останнього папи, від якого шістдесяті літ коронація папи не відбувалась публічно. Зацікавлення було загальне, виступ Рим рад був брати в ній участь.

Дня 9. серпня 1903. р., ще навіть не стало добре на світ благословитися, як італійське військо густо обсадило площу св. Петра, аби удержати на ній порядок. Ледви брами базилика відкрито, десь у малі око наповнила їх величезна хвиля народу, яких 60.000 осіб. Базиліку прибрану в святочну одіж представляла величавий вид; мармурові філяри прибрано в паса з кармазинового адаманшу, а вся святиня покрита світла. У глибині біля катедри св. Петра, бачимо прекрасний престіл для св. Отця під пишним бальдахімом, а в каплиці св. Григорія другий престіл, у пресвітерії трибуни для князя, для родини св. Отця і для найвищих достойників. Палятинська гвардія з трудом утримує порядок серед кількадесять тисяч народу.

У базиліці очі всіх нетерпеливо звернені в сторону, звідки має надійти папський похід. Льожі над портиком появилися папські труби. Крізь шпалір стали перебігати відліки шпалірної сторожі швайцарів. Юрба народу перемалася то взад то вперед, загрожуючи катастрофою; чути було жалісні жіночі зойки та крики загрожених. Нараз запанувала тиша, і серед неї неначе з моздіра вистрілила відданий гамір.

Я спрямував свій зір до входу. Церковний годинник показував 8 хвилин перед дев'ятою. У брамі святині появилася ліс галлябард, які вперше передували папський похід. Вкінці за похованого золотого хреста шум людської хвилі змагався і зараз голоси: „Eccolo! Lui! Lui!“ (Oce! Ві! Віні!) звіщали, що папа вже наближається.

Дивлюся — нічого не бачу. Юрія заспокоїла на хвилину вид на папську дружину. Нарешті появилвся торжественний похід. У передсінку базилики св. Петра похід зупинився. Тут біля ювудейної*) брами поміщено престіл папи. Тут ждав на нього кардинал Рамполі, архіпресвітер і парох базилики з цілою каптулою і з питомцями ватиканської семінарії. Коли св. Отець засів на престолі, кардинал Рамполі повитав його латинською промовою. По короткій відповіді св. Отця, кардинал ввесь клир базилики цілували св. Отця в ногу і в руку. Папа засів знову на рухомому престолі і ввесь похід рушив даліше.

О. Ст. Кондратьев
(Докінчення буде)

— 0 —
ДАЛЬШЕ ЗАВОРУШЕНИЯ В ИНД.

У бірманському парламенті відбуваються дебати над питанням, чи не відложити вибори на огляду на заворушення. Під час того ж виступу нув бомбу, яка ранила 12 осіб. У Кав'юні під час заворушень ранено 250 осіб. Арештовано 100 осіб.

ЗА КІЛЬКА МІСЯЦІВ ВІДЖИДІВЛЯТЬ
ВІДЕНЬ.

Державний комісар Гафельсбергер обов'язує на сторінках „Фольксцайтунг“ стати згодою на віджидівлення міста. В часі прилучення колишньої Австрії до Німеччини у Відні жило 300 тисяч жителів на загальне число мешканців 1 мільон 800 тисяч. На 145.000 міських мешків було в житлових будинках 36.000. Зажидівлення Відня — на думку Гафельсбергера — було наслідком вигідного географічного і господарського положення міста. Тому жителі швидко збогатилися. Вони мали 40 відсотків усього національного продукту. Комісар сподівався, що повне віджидівлення Відня — це процес кількох місяців. Ремесло, деталізація промислу і банківність вже віджидівлені, велика торгівля і промисел віджидівлені вже на більше як 25 відсотків.

*) Poeta santa, opra e nima drea bina
e t. ad. brama knutibona; non dicitur
otnora tiana e taci solomno knutibona. ad. ad.
Tadi opra drea bina otnora tiana e taci
solomno bina e taci otnora tiana e taci
solomno.

ВИБІР І КОРОНАЦІЯ ПІЯ Х.

3 особистих вражінь.

1

світа. Вікна в долішніх частинах і двері, з винятком одного входу замуrowано. Вхід замкнено — кдючі зложив кардинал-декан в руки маршала-князя, а перед дверми з одного і з другого боку стоїть заприсяжена папська сторожа. Вибір відбувався в Сикстинській каплиці, де перед престолом стоїть стіл для тих, що обчислюють голоси, а за престолом піч з комином, що виходить понад дах каплиці. Якщо ніхто із кардиналів не одержав двох третин голосів, то в згаданій печі палять виборчі картки, а дим з комина звіщає народові на площі св. Петра, що вибір ще не закінчився.

У 1903. р. я мав нагоду бути в Римі і бачити власними очима вибір нового папи, покійного Пія X.

Дня 1. серпня 1903. р. відбулося перше виборче засідання, на якому кардинал Рамполі одержав 24 голосів, префект Пропаганди віри кардинал Готті 17, а венецький патріарх Сартто ледви 5. З огляду на рішучий протест кардинала Пузини проти кандидатури кардинала Рамполі, п'ять дальших виборів не дало висліді, хоч при шестім виборі можна вже було передбачити, хто буде папою. Кардинал Сартто бачучи, що чимраз більше голосів паде на його ім'я, прохає інших, щоб дозволили йому вернутись до Венеції. "Якщо Еміненція вернеться до Венеції, то совість не дасть нам спокою до самої смерті", була відповідь виборців. "Здоровля не дозволяє мені, щоби я взяв на себе такий тяжкий обов'язок", випрошується далі Сартто, але і на це дістає тверду відповідь: "Зовсім справедливо, щоб один вмер для спасення всіх".

Ці слова зрозумів кардинал і він по 7-ім виборі 4. серпня на питання кардинала-декана дав ось-яку відповідь: „Якщо мушу сповнити цю чашу до дна, хай діється воля Божа. Вибір на папу приймаю“.

Коли з балкону базиліки залунав сильний голос найстаршого кардинала-діякона: „Звіщаю вам велику радість: маємо папу, Його Еминенцію о. Йосифа Сарта, котрий прийняв ім'я Пій X.“ у тій хвилині озвалися дзвони при церкві св. Петра, а за ними заграли дзвони усіх свящів цілого Риму та околиці. На Петровім престолі засів син бідного листаря з Різе.

Коронація папи — це властиво літургічний акт, силою якого папа перебирає уряд над сво-

Вибір папи відбувається за старими приписами, зібраними папою Григорієм XV. Багатства ватиканських свят та їх велич в одній хвилині повніються смутком, — у хвилині смерті папи. В обитій чорним серпанком Сикстинській каплиці стоїть катафальк; довкола нього на високих лавках засідають кардинали. На катафальку, вкритім брокатом лежить забальсмоване тіло папи. Коло катафальку сторожать папські швайцари. Їх барвисті строї компонував іще Рафаель. У сталевих середньовічних шоломах, озброєні в галябарди, стоять непорушно. Крім швайцарів бачимо ще шляхотську гвардію. Належать до неї члени найвищих аристократичних родин. У чорних аксамитних строях з золотими та срібними ланцюгами долають папській дружині достоїнства та поваги. А вже найбільший подив будять багатством своїх строїв т. зв. Мальтанські Кавалери та Кавалери Господнього Гробу, перші в червоних мундурах зі золотом, другі в білих. Папа помер: кардинали моляться. Сикстинська капеля співає. Непроглядна юрба щораз то нових людей безнастанно пересувається попри провізорично побудоване поруччя, щоб побачити ще останній раз Голову Церкви.

На порозі Ватикану до портоку з бронзи стукає вже збір кардиналів, що вибиратимуть нового папу — конклаве. Після Служби Божої і молитвою до св. Духа, щоб допоміг Ім, полудне їдуть зібрані кардинали до Ватикану, щоб почати вибір. Кардинал, державний секретар попереднього папи, управляє приготуваннями. Ватиканські кухні роблять запаси, а затежно від їх кількості люди обчислюють, чи конклаве і вибір нового папи скінчаться скоро, чи є які труднощі. Ці перелбачення рідко коли виправдуються, але це не перешкоджує їм повторятися при кожнім новім конклаве. Хід голосування і нарад, кандидатур і компромісів оточений найглибшою тайною. Тільки новий папа по якомусь часі має право звільнити кардиналів з тайни мовчання і тільки такою легальною дорогою можуть нащадки згодом дізнатися, як вибрано цього або іншого папу.

Кожний з кардиналів дістає кімнату для себе і дві кімнати для двох конклявістів (капелана і слуги). Цілу частину ватиканської палати, призначену на конклаве відмежовують від

*) Porta santa, одне з пяти брвм Єрусалима, яке було зруйноване в 70 році н. е. і не було відновлено. Згідно з легендою, якщо християнин торкнеться до цієї брами, він буде звільнений від усіх гріхів. Ця легенда є частиною католицької традиції.

Склад першого сойму Карпатської України.

Карпатоукраїнська преса подає склад нововибраного сойму, зазначаючи авання поодиноких послів:

- 1) о. д-р Августин Волошин;
- 2) Юлій Ревай;
- 3) д-р Юлій Брячайко, адвокат;
- 4) д-р Михайло Брячайко, нотар;
- 5) Іван Гріга, хлібороб;
- 6) о. Адальберт Довбак, духовник;
- 7) д-р Микола Долинян, лікар;
- 8) д-р Мілош Дрбаль, адвокат;
- 9) Августин Дутка, суддя;
- 10) Іван Ігнатко, хлібороб;
- 11) д-р Володимир Комаринський, адвокат;
- 12) Іван Качала, залізничник;
- 13) Василь Клемпуш, торговець;
- 14) Степан Ключурак, урядовець;
- 15) Василь Лапанч, учитель;
- 16) Микола Мандзюк, учитель;

- 17) Михайло Марущак, господар;
- 18) інж. Леонід Романюк, урядовець;
- 19) Григорі Мойш, священник;
- 20) Дмитро Німчук, директор;
- 21) інж. Антін Ернест Ольдофреді, державний підсекретар;
- 22) Юрій Пазаханич, інспектор;
- 23) Іван Перевузік, земледілець;
- 24) Петро Попович, земледілець;
- 25) Федір Ревай, директор друкарні;
- 26) д-р Микола Різдорфер, лікар;
- 27) д-р Степан Росоха, урядовець;
- 28) о. Юрій Станинець, парох;
- 29) Василь Шобей, господар;
- 30) Августин Штефан, начальник міністерства освіти;
- 31) о. Кирило Фалендиш, катехит;
- 32) Михайло Тулик, редактор.

— о —

Перед другою подорожею сенатора Берара до Бургосу.

У Парижі сподіються, що на нинішньому засіданні уряд рішить знову вислати сен. Берара до Бургосу. Його завданням буде розглянути низку економічних питань, зокрема щодо французької закордонної торгівлі. Крім того він відбуде наради над ліквідацією питань утікачів.

ЄГИПЕТ ВИЗНАЄ ЕСПАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УРЯД?

З каїрських добре поінформованих кол

твердять, що Єгипет визнає в найближчому часі національну Іспанію.

НЕМА ЧИМ ПРОХАРЧУВАТИ КАТАЛЬОНСЬКИХ УТІКАЧІВ.

Французька влада стрічає труднощі у прохарчуванні та приміщенні військ, які воювали в Каталонії в околиці Кампрелону і нараз перейшли кордон. У Пра і Арль утворено низку нових таборів.

Бритійська інтервенція у справі окупації Гайнану.

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНТРТОРПЕДОВЕЦЬ НА ВОДАХ ГАЙНАНУ.

Бритійський амбасадор у Токіо відвідав мін. Аріту та виконав демарш у справі японського десанту на Гайнані. Аріта відповів подібно як французькому амбасадорові: що Японія не має імперіалістичних планів супроти Гайнану і виконала десант лише зі стратегічних оглядів.

Америка також проявляє велике зацікавлення положенням на Гайнані. З Гонконгу вислано на Гайнані американ. контрторпедовець, що має дати поміч американським громадянам і перевірити ситуацію.

ДОМАГАЄТЬСЯ, ЩОБ ФРАНЦІЯ ЗАНЯЛА ЗАЛІЗНИЧУ ЛІНІЮ КИТАЮ.

Провідник правої французької „суспільної

партії" Доріо пропонує на сторінках свого органу „Ліберте", щоб Франція у відповідь на японську окупацію Гайнану заняла китайську залізницю Ганой—Юнанфу, що веде до франц. Індокитаю. Та лінія збудована за французькі гроші.

2 ЖЕРТВИ ОКУПАЦІЇ ГАЙНАНУ.

Як інформують з японських джерел, під час десанту на Гайнані згнуло лише 2 японців і 2 ранено. Китайські втрати були куди поважніші: 250 убитих і 90 полонених.

АРЕШТУЮТЬ ЯПОНЦІВ У СІНГАПУР.

Англійська влада перевела в Сінгапур численні арештування серед тамошніх японців, здебільша під замітом шпигунства. На японський демарш у цій справі англійська влада досі не дала відповіді.

Україніка.

БЕЛЬГІЙСЬКА ПРЕСА.

„Ля Сіте Нувель" з 7. II. обговорює у статті „Тертя в осі" згодні розходження італійської та німецької політики у справах середньої та південно-східної Європи, зокрема у справі Карпатської України. Це досить пізній рефлекс цієї дискусії у зацікавленій пресі, яка своєї протинаукарської плани пробувала будувати на неіснуючій протилежності між Італією та Німеччиною.

РУМУНСЬКА ПРЕСА.

„Ля Момент", букарештський щоденник, містить у числі з 7. II. велику кореспонденцію з Праги Яроміра Іраска п. н. „Положення в Карпатській Україні напередодні виборів".

НІМЕЦЬКА ПРЕСА.

„Гренцботе" (Братислава) з 11. II. приносить телеграму з Хусту про оснування „Товариства боротьби з більшовизмом" і повідомлення про заяву маляра — графа Естергазі, що маляри голосуватимуть у виборах проти українського спису.

„Дайтше Рундшав" з 12. II. містить: кореспонденцію з Варшави про відносини між Польщею та Малярщиною (у зв'язку з питанням, чи домагання спільного кордону між цими державами ще актуальні); крім того приносить заклики ген. Пірхалі до чеських виборців голосувати на український виборчий список.

В „Дайтше Рундшав" з 14. II. поміщена п. н. „Національна перемога в Карпатській Україні" телеграма Німецького Інформаційного Бюро про вибори в Карпатській Україні. В телеграмі підкреслено, що українське населення виправдало довіру проводу. Значний відсоток „ні" голосів у Хусті — це жидівські голоси. Німецькі села голосували масово; в Кенігсфельді віддано 99,5 відсотків голосів на український список.

МІНІСТР БОННЕ НЕ ІДЕ ДО БЕРЛІНА.

У понеділок розійшлися були поголоски, що мін. Рібентроп запросив мін. Бонне на консультацію, передбачену у недавньому заключеному пакті. У французьких поінформованих колах заперечують цю вістку — такої подорожі ніхто не брав під увагу.

ГІТЛЕР У ГАМБУРГУ.

Гітлер приїхав до Гамбурга на святочне спущення на воду нового панцирника. Разом із ним приїхав шеф адміралії адм. Редер, мін. Рібентроп, шеф пресового бюро Дітріх та кількох віцеміністрів. Марш. Герінг приїхав окремо. По дорозі Гітлер спинився у Фрідріхсбург та зложив вінок на мавзолею Бісмарка.

9 Б. ЄЙТС.

Ганраган Рудий.

(Продовження).

Та жінка либонь пробувала відповісти на його питання і він дочув кілька слів, що нагадували високі, весільні, низькі та сумовиті тони закоханих птахів. На другий день під вечір, коли посутеніло так довго прохажувався з довгою палицею по узліссі зруба аж знову вбив одного лілика. Тієї ночі він бачив і чув Кліону це виразніше. Він заслухався у преріжні шопи-пшаних голосів, чув, як їх ноти б'ються під найвищим склепінням і як знову падають нижче, ніж оця спустошена земля, де Орхіль кене свої залізані ріжнокопитні одні. Ввесь той час Овен сильно журився, що наробив так багато клопоту великій пані задля справ, що і так не цікавили нікого з людей.

Так минув тиждень. Одного дня так задумався, що худоба, яку доглядав зайшла в ячміль, а заки зібрав її до купи давно минув час його звичайний відпочинок. Був перетомлений, мав розбиті нерви від неспокою та горілки і на кожний звук тремтів. У хаті ляг у крісло і глибоко заснув, поки не почув у кімнаті якийсь шелест. Прокинувся і побачив прекрасну жінку у білдо шафрановій сукні, що прилягала до нього всією журбою та клопотом, яких завдав через жіноцтво і майже крикнув: „Жінко! чого ти тут хочеш?"

Звернувшись до нього личко з такою людською ніжністю та всімхнулася устами, що мав в собі так багато земної крові, що не ціняв у ній безсмертної із своїх недавніх мрій. Вона сказала до нього неслухавним голосом:

— Ти кохав мене завжди, більше як власну

душу і шукав ти мене скрізь і в кожному предметі, не знаючи, що мене шукаєш. Ось тепер приходжу до тебе прикривши смертельну поволоку, щоб поділитися з тобою твоєю горю.

Побачив, що це справді була Кліона з Морської Хвилі, але така різна, що всі хвилювання, яких зазнав через жінки і ввесь гнів на них ступили тепер муром між ними і нею. Кричав: „Жінко, йди геть відсіля! Досить маю жінок! Жінки згубили мене! Життя згубило мене!"

Підійшла до нього поставивши руку на його рамени і прошепотіла:

— Дам тобі мир і спокій, твої дні будуть тихі і постарієш при собі. Чи не бачиш, що я кохала тебе завжди?

Голос її заломався: — Я покохала тебе від тої ночі, коли я побачила тебе на Сірому Окопі, як ти перекидався з боку на бік без сну, бо вогонь твого серця не давав тобі відпочити. Кохаю тебе, бо ти суворий і пристрасний, добрий і злий, а не м'який, як хвиля або карлики. Це я піддала тобі думку про Діавольську Книгу, я впустила крізь півалчинеї двері лілика, а тепер тільки бажаю постарітись при тобі, мій коханий!

Він пристрась розлютився його. Він відштовхнув її від себе з вигуком: „Я не тебе кохав, а жінку з роду Карликів і широкими кроками підійшов до виходу."

Але тепер вона розгнівалася і він почув її голос, в якому так звучала музика:

— Овене Ганрагане Рудий! ти так часто дивився на земний пил, що коли завітала Троніла, то її теж уважав ти тільки за козирковий пил. Та тепер я вже кидатиму на тебе прокляти: відтепер бачитимеш Тронілу скрізь, у скляній пилі, в одній жінці, у метеличій примарі і хоч будеш пробувати підійти до неї — завжди заремне і невгасний вогонь горітиме завжди в твоїй го-

лові, у твоїх ногах і руках. Терпіння терпіння нависне над тобою, Ганрагане Рудий!

Світало вже, біла зелень підходила вже до східного неба, а Ганраган дивлячись на це затремтів, якби щось загорілось у його серці.

Опівночі вертався до хати. Вітер дував страшенно, а він сильно пийний ледви вертався, спотикаючись раз-у-раз. Обмацуював двері, шукаючи їх, але їх не було. Не було теж одвірків. Уся хата десь пропала, тільки її частини лежали розкидані по полі, а вихор розкидав соломку зі стріхи. Йому здавалось, що якісь слабкі, але пронизливі голоси щось бурмочуть серед завороху і що був би зрозумів їх, якби був тверезий.

Оглянувся довкола несповно і побачив Книгу, яка лежала серед згорілих його хати, при самійській латрі. Підійс її і засунув у кишеню. На другий день продав її ворожбитові з Великої Криніці оповідаючи, що йому трапилось через неї і переконали його, яку він славу одобуде серед людей. Люди, — переконали чарівника — яким чарівники забирають масло, напевне не будуть уже звертатись до нього, щоб його дістати назад чарами, а тільки до нього. Ворожити дав йому за книгу тримісячне поросся. Овен Ганраган виміняв зараз поросся на ливо, бо мав велику спрагу, а на підлітку бачив річку, яких не міг бачити навіть у снах.

На найближчу неділю парох у церкві скартав його прилюдно з проповідницею, заявивши, що його хату звалив гнів божий, а не зі духи, як це оповідали дури! Пізно вночі гурт людей почав шукати за ним. Його знайшли, як лежав перенитий при коні свої хатини без духу. Неприємного вибили палицями і покронили свяченою водою, положили на ніз і вислали поза кордони найближчого графства.

(Далі буде).

Склад перш. го союму Карпатської України.

Карпатоукраїнська преса подає склад новообраного союму, зазначаючи звання поодиноких послів:

- 1) о. д-р Августин Волошин;
- 2) Юлій Ревай;
- 3) д-р Юлій Брячайко, адвокат;
- 4) д-р Михайло Брячайко, нотар;
- 5) Іван Гріга, хлібороб;
- 6) о. Адальберт Довбак, духовник;
- 7) д-р Микола Долинай, лікар;
- 8) д-р Мілош Дрбаль, адвокат;
- 9) Августин Дутка, суддя;
- 10) Іван Ігнатко, хлібороб;
- 11) д-р Володимир Комаринський, адвокат;
- 12) Іван Качала, залізничник;
- 13) Василь Клемпуш, торговець;
- 14) Степан Ключурак, урядовець;
- 15) Василь Лацанич, учитель;
- 16) Микола Мандзюк, учитель;

- 17) Михайло Марущак, господар;
- 18) інж. Леонід Романюк, урядовець;
- 19) Грігорі Мойш, священник;
- 20) Дмитро Німчук, директор;
- 21) інж. Антін Ернест Ольдофреді, державний підсекретар;
- 22) Юрій Пазаханич, інспектор;
- 23) Іван Перезуанич, земледілець;
- 24) Петро Попович, земледілець;
- 25) Федір Ревай, директор друкарні;
- 26) д-р Микола Різдорфер, лікар;
- 27) д-р Степан Росоха, урядовець;
- 28) о. Юрій Станинець, парох;
- 29) Василь Шобей, господар;
- 30) Августин Штефан, начальник міністерства освіти;
- 31) о. Кирило Фалендиш, катехит;
- 32) Михайло Тулик, редактор.

Перед другою подорожею сенатора Берара до Бургосу.

У Парижі сподіються, що на нинішньому засіданні уряд рішить знову вислати сен. Берара до Бургосу. Його завданням буде розглянути низку економічних питань, зокрема щодо французької закордонної торгівлі. Крім того він відбуде наради над ліквідацією питань утікачів.

ЕГІПЕТ ВИЗНАЄ ЕСПАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УРЯД?

3 кайрських добре поінформованих кол

твердять, що Єгипет визнає в найближчому часі національну Еспанію.

НЕМА ЧИМ ПРОХАРЧУВАТИ КАТАЛЬОНСЬКИХ УТІКАЧІВ.

Французька влада стрічає труднощі у прохарчуванні та приміщенні військ, які воювали в Каталонії в околиці Кампедону і нараз перейшли кордон. У Пра і Арль утворено низку нових таборів.

Бритійська інтервенція у справі окупації Гайнану.

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНТРТОРПЕДОВЕЦЬ НА ВОДАХ ГАЙНАНУ.

Бритійський амбасадор у Токіо відвідав еж. Аріту та виконав демарш у справі японського десанту на Гайнані. Аріта відповів по-лібно як французькому амбасадорові: що Японія не має імперіалістичних планів супроти Гайнану і виконала десант лише зі стратегічних оглядів.

Америка також проявляє велике зацікавлення положенням на Гайнані. З Гонконгу вислано на Гайнаю америк. контрторпедовець, що має дати поміч американським громадянам і провірити ситуацію.

ДОМАГАЄТЬСЯ, ЩОБ ФРАНЦІЯ ЗАНЯЛА ЗАЛІЗНИЧУ ЛІНІЮ КИТАЮ.

Провідник правої французької „суспільної

партії" Доріо пропонує на сторінках свого органу „Ліберте", щоб Франція у відповідь на японську окупацію Гайнану заняла китайську залізницю Ганой—Юнанфу, що веде до франц. Індокитаю. Та лінія збудована за французькі гроші.

2 ЖЕРТВИ ОКУПАЦІЇ ГАЙНАНУ.

Як інформують з японських джерел, під час десанту на Гайнані загинуло лише 2 японців і 2 ранено. Китайські втрати були куди поважніші: 250 убитих і 90 полонених.

АРЕШТУЮТЬ ЯПОНЦІВ У СІНГАПУР.

Англійська влада перевела в Сінгапур численні арештування серед тамоніних японців, здебільша під замітом шпигунства. На японський демарш у цій справі англійська влада досі не дала відповіді.

Україніна.

БЕЛЬГІЙСЬКА ПРЕСА.

„La Cite Nouvelle" з 7. II. обговорює у статті „Тертя в оці" згодатні розходження італійської та німецької політики у справах середньої та південно-східної Європи, зокрема у справі Карпатської України. Це досить пізній рефлекс цієї дискусії у зацікавленій пресі, яка свої протипукарські плани пробувала будувати на неіснуючій протиземстві між Італією та Німеччиною.

РУМУНСЬКА ПРЕСА.

„Ль Момент", букарештський щоденник, містить у числі з 7. II. велику кореспонденцію з Праги Яроміра Іраска п. н. „Положення в Карпатській Україні напередодні виборів".

НІМЕЦЬКА ПРЕСА.

„Гренцботе" (Братислава) з 11. II. приносить телеграму з Хусту про оснування „Товариства боротьби з більшовизмом" і повідомлення про заяву мадьяра — графа Естергазі, що мадьяри голосуватимуть у виборах проти українського спису.

„Дайтше Рундшав" з 12. II. містить: кореспонденцію з Варшави про відносини між Польщею та Мадьяриною (у зв'язку з питанням, чи домагання спільного кордону між цими державами ще актуальні); крім того приносить заклики ген. Прхалі до чеських виборців голосувати на український виборчий список.

В „Дайтше Рундшав" з 14. II. поміщена п. н. „Національна перемога в Карпатській Україні" телеграма Німецького Інформаційного Бюро про вибори в Карпатській Україні. В телеграмі підкреслено, що українське населення виправдало довіру проводу. Значний відсоток „ні" голосів у Хусті — це жителівські голоси. Німецькі села голосували масово; в Кенісфельді віддано 99,5 відсотків голосів на український список.

МІНІСТР БОННЕ НЕ ІДЕ ДО БЕРЛІНА.

У понеділок розійшлися були погодики, що мін. Рібентроп запросив мін. Бонне на консультацію, передбачену у недавно заключеному пакті. У французьких поінформованих колах заперечують цю вістку — такої подорожі ніхто не брав під увагу.

ГІТЛЕР У ГАМБУРГУ.

Гітлер приїхав до Гамбурга на святочне спущення на воду нового панцирника. Разом із ним приїхав шеф адміралії адм. Редер, мін. Рібентроп, шеф пресового бюро Дітріх та кількох віцеміністрів. Марш. Герінг приїхав окремо. По дорозі Гітлер спинився у Фрідріхсбург та зложив вінок на мавзолею Бісмарка.

В. Б. ЕРІС.

Ганраган Рудий.

(Продовження).

Та жінка либонь пробувала відповісти на його питання і він дочув кілька слів, що нагадували високі, веселі, низькі та сумовиті тони шкочаних птахів. На другий день під вечір, коли посутеніло так довго прохажувався з доглядою по узлісся зруба аж знову вбив одного диліка. Тієї ночі він бачив і чув Кліону ще виразніше. Він заслухався у преріжні шопливі пташинні голоси, чув, як їх ноти б'ються під найнижчим склепінням і як знову падають нижче, ніж оці спустошена земля, де Орхіль несе свої залізані ріжкокопирні олені. Ввесь той час Овен сильно журився, що нароби так багато клопоту великій пані задля справ, що і так не цікавили нікого з людей.

Так минув тиждень. Одного дня так задумався, що худоба, яку доглядав зайшла в ячю, а заки зібрав її до купи давно минув час і його значиний відпочинок. Був перетомлений, мав розхитані нерви від неспокою та горісто і глибоко заснув, поки не почув у кімнату якийсь шелест. Прокинувся і побачив прегладу жінку у білому шафрановій сукні, що прикидалася садам своїх ніг на попері. Оця селянка надала йому всю журбу та клопоти, яких знав через жіноцтво і майже крикнув: „Жінко, чого ти тут хочеш?"

Звернула до нього личко з такою людською ніжністю та всімкнулася устами, що мав у собі так багато земної крові, що не підняв у ній безсмертної із своїх недавніх мрій. Вона сказала до нього негаснучим голосом: — Ти кохав мене завжди, більш як власну

душу і шукав ти мене скрізь і в кожному предметі, не знаючи, що мене шукаєш. Ось тепер приходжу до тебе прибравши смертельну поволуку, щоб поділитися з тобою твоєю горі.

Побачив, що це справді була Кліона з Морської Хвилі, але така різна, що всі хвилювання, яких зазнав через жінки і ввесь гнів на них стали тепер муром між ним і нею. Кричав: „Жінко, йди геть звідси! Досить маю жінок! Жінки змудили мене! Життя змудило мене!"

Підійшла до нього показавши руку на його рамени і прошепотіла:

— Дам тобі мир і спокій, твої дні будуть тріх і постарієш при тобі. Чи не бачиш, що я кохала тебе завжди?

Голос її заламався: — Я покохала тебе від тої ночі, коли я побачила тебе на Сірому Окопі, як ти перекидався з боку на бік без сну, бо встог твоєго серця не давав тобі відпочити. Кохаю тебе, бо ти суворий і пристрасний, добрий і злий, а не млявий, як хвиля або карлик. Це я піддала тобі думку про Дівольську Книгу, я впустила крізь північні двері диліків, а тепер тільки бажаю постарітись при тобі, мій коханий!

Її пристрась розлютила його. Він відштовхнув її від себе з вигуком: „Я не тебе кохав, а жінку з роду Карликів і широкими кроками підійшов до виходу."

Але тепер вона розгнівалася і він почув її голос, в якому так звучала музика:

— Овене Ганрагане Рудий! ти так часто дивився на земний пил, що коли завітала Троїнда, то її теж уважав тільки за колірний пил. Та тепер я вже кидаю на тебе прокляти: відтепер бачитимеш Троїнду скрізь, у скляній пилі, в оці жини, у метеличій примарі і хоч будеш пробувати підійти до неї — завжди даремне і легісний вогонь горітиме завжди у твоїй го-

лові, у твоїх ногах і руках. Терпіння терпіння нависне над тобою, Ганрагане Рудий!

Світало вже, біда зелені підходила вже до східного неба, а Ганраган дивився на не затремтів, якби щось загорілося у його серці.

Опівночі вертався до хати. Вітер дув страшенно, а він сильно пийний ледви вертався, спотикаючись раз-у-раз. Обмацовав двері, шукаючи їх, але їх не було. Не було теж одвіртки. Уся хата десь пропала, тільки її частини лежали розкидані по полі, а анхор розкидав соломку зі стріхи. Йому здавалося, що якісь слабкі, але пронизливі голоси щось бурмочуть серед завірюхи і що був би зрозумів їх, якби був тверезий.

Оглянувся довкола непевно і побачив Книгу, яка лежала серед згарілих його хати, при самійкій ватрі. Підніс її і засунув у кишеню. На другий день пролав її ворожбитові з Великої Криниці оповісивши, що йому трапилось через неї і переконавши його, яку він славу здобуде серед людей. Люди, — переконував чарівника — яким чарівники забирають масло, напевне не будуть уже звертатись до нікого, щоб його дістати назад чарам, а тільки до нього. Ворожити дав йому за книгу тримісячне пороса. Овен Ганраган змивав зараз пороса на пиво, бо мав велику справу, а на підпитку бачив речі, яких не міг бачити навіть у снах.

На найближчу неділю парох у церкві скаргав його прилюдно з проповідниць, зазначаючи, що його хату звалили гнів божий, а не злі духи, як не оповідали дури. Пізно вночі гурт людей почав шукати за ним. Його знайшли, як лежав нерепитий при комині своєї хатини без даху. Неприємного вибили палицями і покрили сваченою водою, положили на віз і вислали поза кордон найближчого графства.

(Далі буде)

З природи і життя.

Чарівні образи будуччини людини.

Багато людей письменників та вчених, режисерів і фантастів намагається змалювати цікавий образ майбутнього життя людини. М. І. Англієць Р. Кальдер у своїй книжці на цю тему зайнявся нещодавно справою вигляду міст будуччини. Він сподівається, що вже незадовго нпр. у 1960 р. міста та мешкання людини виглядатимуть зовсім інакше, ніж сьогодні. Вони будуть дуже комфортні. У кожному великому домі буде все — домівка, крамниця, бюро, ресторани, гімнастичні сади, літні та зимові сади, місця до осіду літаків. У домах близької будуччини пануватиме штучний клімат і підчас непогоди світлтиме штучне сонце. Мури будуть ізольовані і вжитатимуть галас. До середини домів допливатиме через спеціальні фільтри очиснене з пилу та заразів повітря, відповідно до пори року ogrіване, холодне чи звогчуване. У гарячій кліматі під рівником буде у кожному домі штучна соняжка, під бігуном соняшні пляжі.

Стежі кімнат будуть зі скла освітленого надфіолетним світлом, мімнати будуть мати стіни прикрашені фресками з чудовими сценами з природи, лісами чи морем у сяйві місяця і т. п.

Вугілля — нове джерело багатства.

Майбутнє відкриє перед нами також нові джерела енергії та багатства. Вже тепер маємо сиріаці, в яких дрімать можливості як нпр. вугілля. Кальдер порівнює сьогоднішній примітивний ужиток вугля як палива до Ідження пшеничних колосків замість хліба. З фенолів — хемічного продукту, що походить зі смоли, змішаних з папером, деревом чи металом можемо мати твердий лискучий матеріал, що може бути вжитий до будівництва. Він твердіший та більш ефектовний від цегли, його можна барвити на всі кольори веселки. З вугілля можна добути живищу таку прозору, як скло, — також волокна на тканини, перфуму із запахом рожі, лямину; помаранчевого квітну і т. п. В останніх часах учені відкрили у вугіллі субстанції, що надаються до їжі. Хто зна, кажуть дослідники, чи в майбутності не повстануть цілі синтетичні міста з вугілля, де всі предмети — дом, автомобілі, літаки, одіж і пожива будуть вугільні. А як мешканцям не буде подобатися місто, жартує Кальдер, можна його буде розбити на кусні вибуховими матеріалами, що також походить з вугілля.

Нова людина.

Дослідники над вітамінами та їх впливом на життя і здоров'я людини у науковій роботі

в Айгефільд кажуть, що наука про ті таємничі складники нашої поживи має ще перед собою багато незнаного. Вони кажуть, що відповідна віджива і організм засоблюваний властивими вітамінами дасть змогу агодом виховати нову людину, яка буде різнитися від сьогоднішньої лише ростом (пересічно на 5 п.). У „новій людині“ житиме довше душа дитини, — час молодости буде продовжений, бо дозрілий вік приходить пізніше. Новий чоловік буде сильніший духом і тілом, більш відпорний проти всяких недуг, а психічно буде почувати себе щасливішим та не піддаватиметься журбам і клопотам.

На сторожі того стану здоров'я громадян стоятиме, каже Кальдер, держава. Вона випрацює приписові норми відживи, головню під оглядом кількості та якості вітамінів. Поживою людей майбутності будуть консерви.

Таким чином держава при допоміж фахівців від відживи матиме вплив на здоров'я та розвиток людини.

Невидні вороги людини.

Щодо людського здоров'я думає Кальдер, що найближча будуччина принесе розв'язку дослідів над т. зв. вірусами. Вірусами називаємо заразні деяких недуг, які є такі маленькі, що не можна їх побачити навіть найсильнішими знайми досі мікроскопами; вони переходять навіть через плитку порцеляни, якої пори мають промір двотисячної міліметра. Від висліду дослідів над вірусами залежить перекоження таких недуг як грипа, недуги з „простуди“, шкарлатина.

В останніх часах винайдено дуже сильні мікроскопи, в яких під 3000-им побільшенням заразні є такі малі як головки від шпильки. Треба би взяти 100 біліонів тих заразів (100.000.000.000.000!), щоб покрити ними простір 1 сотика. В останніх часах вдалося їх навіть сфотографувати спеціальним апаратом, що з неймовірною прецизією 1/400.000 см. фотографує ті неймовірно малі зарази. Віруси є причиною смерті такої великої кількості людей, як ніяка війна. В самій Англії вмирає річно з причини хворіб, викликаних вірусами яких 100 тисяч осіб. Сама простуда коштує Англію більше ніж її бюджет міністерства здоров'я. Таксамо в Індії підчас епідемії грипу згинуло більше людей ніж у часі світової війни. У своїх мріях про близьку будуччину бачить Кальдер також і перемогу над вірусами — тими найменшими ворогами людини.

З чудес техніки.

Пірський захист з алюмінію.

Одним із чудес сьогоднішньої техніки є гірський захист під самим верхом, найвищої гори в Альпах і в Європі — Мон Блян (3807 м.). Згаданий захист вибудували у літі 1938 р. Досі туристичні прогульки на найвищу гору Європи відбувалися так, що із затишної долини Сен Жерве туристи їхали зимовою залізничкою на висоту 2600 м. Звідти по трьох годинах важкого підходу під гору, туристи заходять до скоронища, ночують там. Зранку по п'яти годинах маршу виходять на верх гори Мон Блян, де з висоти 3807 м. над рівнем моря оглядають величезну панораму Альп, що лежать у їх стіні.

У літі абудували друге скоронище під самим верхом гори у віддалі всього 500 м. від нього. Причиною будови цього захисту була потреба захисту перед бурями, що часто шалють під самим верхом Мон Блян і загрожують туристам „білою смертю“.

Інженіри не могли вибрати іншого місця під будову захисту, бо верх гори покритий грубими покладами вічного снігу. Тільки під самим верхом у віддалі 500 м. вони знайшли малу

платформу розмірів 5,5 × 7,5 метра. На такій малій підставі збудували захист у формі двоповерхової вежі. Друга трудність при будові скоронища полягала на доборі матеріалу на стіні. Дерево не входило навіть під увагу. Бетон також ні, бо на верху Мон Блян нема каміння ні піску, ні води, яку треба шойно топити зі снігу.

Будівничі цього оригінального захисту, найвище збудованої будівлі в Європі, ужили до будови захисту — металю. Вибрали дуралюміній, що має всі ціна прикмети як легкість, тривкість і великий опір на тиск повітря, а це дуже важке, бо вітри під верхом Мон Блян дують з шаленою силою 400 кг. на кв. метр, себто зі силою 11 тисяч кг. на одну стіну захисту.

Цілий захист-вежу збудували виставно в долині, а на гору анисені тільки складові частини і змонтували. Характеристичне, що поодинокі металеві частини захисту не могли бути тяжчі ніж 70 кг., бо останній вітнілок дороги мусіли робити йти лішки і двигати будівельні матеріали на плечах. При будові нагтерру захисту треба було його виповнити 15.000 кг. граніту і шламків скал, щоб вітер не міг ще невикінченої будівлі перевернути. Найтруднішою справою було складання даху, бо найменша навіть неосторожність могла скінчитися упадком робітників у пропасть глибоку на 300 м.

В середині захисту на загальній саці є 24 ліжок. Там, столи, кофас і стори зроблені з дуралюмінію, — подушки, матрази і ковтери зі спеціальної азбестової маси. Освітлюють і гріють кімнати електрич. ліхтарі, що анисені в спеціальних бистах.

Зелена городовина і цукрівниця.

Одною з найважчих недуг є цукрівниця (диабет). Вона полягає на тім, що організм людини через брак гормону інсуліну, що є причиною цієї недуги, не всилі затримати цукру, який стає в поживі з цукрово-мучних страд, блима викидає цукор назовні зі сечю. Наслідком того людина скоро тратить на тілі і на силі. Різночасно в організмі людини антворюються через неправильний розпад цукру шкідливі твари, як нпр. ацетон, що затроюють недужого і зжуть стати причиною його смерті.

Тому не диво, що лікарі шукають різних нових способів боротьби з цією загрозливою недугою, яка дотого стає щораз частішою. Найважливішим ліком, що дозволяє недужому жити довгі роки не відчуваючи майже недуги є гормон інсуліну, яку лікарі вприскують йому під шкіру замість недостатнього природного. Всього має значіння відповідна віджива нездужого.

В останньому році подали французькі лікарі цікаву вістку про цілющий вплив зеленої городовини на хід недуги. Вони стверджують, що пацієнт уживаючи зеленої городовини зменшував сильно кількість цукру у сечі та крові. Також збільшувалася вага худощавих недужих. Однак така городовина дієла давала або не сліди тільки у деяких випадках недуги, тримави подночас вприскували інсуліну.

Цілющий вплив зеленої городовини виявляють французькі лікарі зменшенням кількості мяса, товщів, білка, кількості вітамінів В і кальцієвих солей у зеленій городовині. Крім того має тут додатний вплив те, що при городовинній дієті організм недужого не в перекоженні, тому має змогу відновити антворення сечового до життя гормону-інсуліну.

ГРИПА? ?

ТАБЛЕТКИ ASPIRIN

Ревматизм і малярія.

Кілька англійських лікарів переконані, що цікаві спроби лікування затягнутого ревматизму суглобів (що тривав уже 2—3 роки) малярією. Нема тільки вісток про лікування малярією, бо скарж на випадків ревматизму малярією, бо скарж на пацієнти не хотіли піддаватися такій справі. В гори методи додають, що у всіх випадках лікування затягнутого ревматизму суглобів малярією вислід був добрий. Так на 3-й і 4-й разі малярії уступали осухи суглобів, у яких на жаль, з збільшенням двох пацієнтів, у яких нових цих же суглобів виступали нові симптоми, але до 4—5 тижнів по закінченні малярії. Тільки в однім випадку не лікували малярією, ревматизм, що тривав і після лікування без сліду. Однак і у випадках малярії стан недужого загальний і стан суглобів був значно ліпший, як після лікування малярією.

УБРАННЯ І ПАЛЬТАЛО МО

ШАПІРА

УБРАННЯ І ПАЛЬТА ДО НІВ
з найкращих бельових матеріалів зорич
ШАПІРА вул. Личаківська, 41

Перше засідання карпатоукраїнського сойму з початком березня.

Сьогоднішня чеська ранішня преса пише, що перше засідання Карпатоукраїнського Сойму відбувається з початком березня п. р., значить найдалі до місяця — згідно конституційними постановами — після виборів.

— 0 —

Чи в Бельгії буде уряд національної єдності?

ЧОМУ ЖАСПАР НЕ СТОРИВ УРЯДУ?

Починуючи неспаді Жаспара у творенні нового бельгійського уряду було підприємство ставити соціал-демократів і фламандської опозиції. Фламандці не хотіли погодитися з пропозицією Жаспара, щоб у кабінеті був тільки

один їх представник як теж протиставили тому, щоб теку міністра закордонних справ перебрав б. міністр війни Делуїс. Затяжна кабінетова криза викликала в Бельгії важке становище.

— 0 —

Ніхто не є більше гідний як перший творець Райху.

ЩОБ ЙОГО ІМЯ НОСИВ НОВИЙ КОРАБЕЛЬ.

У вівторок в корабельних верстатах у Гамбурзі відкривалося торжество спущення на воду найбільшого німецького воєнного корабля „Бісмарк“. Взяли у ньому участь канцлер Гітлер, головний командант воєнної флотії адмірал Редер з адміралами й віцеадміралами, багато генералів, представники уряду і багато партійних достойників з 50-тисячною масою народу. Хрестною мамою корабля була анушка Бісмарка п. фон. Левенфельд.

Привітанням негавними оваціями канцлер Гітлер виголосив промову, в якій сказав, що з приходом націоналістів до влади почалася ера відбудови німецьких збройних сил. Рівно-

бічно з відбудовою армії та летунства йде відбудова воєнної флотії. І коли тепер спускають на воду новий воєнний корабель, то можна його назвати тільки іменем Бісмарка, першого творця Райху: воєнки і старшини, що служитимуть на цьому кораблі повинні виявитися гідними імені Бісмарка і на випадок потреби піти за його прикладом.

„Бісмарк“ — перший 35-тисячний воєнний корабель Райху. Досі викінчено і віддано до служби три воєнні кораблі: „Гнайзенау“ і „Шарнгорст“ (оба по 26 тисяч тон) та „Прінц Еуген“.

— 0 —

ПОХОРОН ПАПИ ПІЯ ХІ.

У вівторок у 16-тій годині відбувся в церкві св. Петра торжественний похорон Пія ХІ. На похорон запросили членів дипломатичного корпусу, акредитованого при Апостольській Столиці, римський патріархат і групу молатів з Дессе, міста, де уродився папа. У хвилині, коли почався похорон церкву заповнили.

Труну з тілом Святого Отця папські гвардісти перенесли на своїх плечах з каплиці Найсвятішої Євхаристії перед головний вівтар, оточений двома рядами папської гвардії. У оточенні двох рядів папської гвардії, у провіді жвабного походу, що йшов головною навою, весли хрест, за яким ішов хор питомців ватиканської семінарії. За хором ступала капітула базиліки. Труну оточували кардинали і прелати.

По відправі похоронного обряду склали у гронах помершого його життєпис, списаний на бергаміні і замищений у поздовжній олов'яній скринці. Потім замкнули три труни і запечатали їх гербами Пія ХІ, кардинала-камерлінга і майстра папського двора. З черги вілчили акт замищення труни і життєпис папи. В цьому життєписі, написаному латинською мовою, обговорено головні чини Пія ХІ, підкреслено його ініціативу акцію і розвиток взаємини Ватикану з родючими державами, особливо латвійський договір, який заключено згоду з Каїром. До першої труни вложили ватиканські монети з часів Пія ХІ.

Після богослужби перенесли труну до ватиканських печер, що знаходяться в північній частині базиліки св. Петра. Ці печери мають два входи: один по східному і другий по західному боці гробу св. Петра. Ці підземелля творять комплекс саль і коридорів, що частинно відповідають навам старовинної церкви св. Петра. В цих гробах спочивають м. і. тіла Бенедикта VIII, Інокентія VII, Інокентія IX, Урбана VI, Миколи III, Юлія III, Павла II, Пія III і Бенедикта XV.

Мощі Пія ХІ поховали згідно з його заповіщенням у підземній наві недалеко від гробу Пія X.

КІЛЬКО КОШТУЄ ВИБІР ПАПИ.

Комісія трьох кардиналів, що займається підготовкою конклаву, усталила прелімінарні витрати, зв'язані з організацією вибору нового папи. Цей прелімінар сягає близько 2 мільйонів лір.

ВЕРИФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ КОНКЛЯВЕ.

ЧІТТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО. У вівторок рано зібралася в саль консисторії генеральна конференція кардиналів. Конференція іменувала верифікаційну комісію, що займатиметься перевіркою титулів і привілеїв членів конклаву як теж допоміжного персоналу, який допустять до конклаву. В склад цієї верифікаційної комісії входять кардинали Тедешіні, Піццардо і Фіоріо.

товаришати, можна зробити висновок, що розв'язка жидівської проблеми в Чехословаччині не відійде від німецького апарату.

В останньому часі чеська влада розіслала до всіх єврейських і вчителів ансіонів і середніх шкіл християнські, в яких учители під словом честі мають ствердити, чи хтось з їх предків не був жидом. На підставі отриманих даних мають перевести персональні зміни в чеському шкільництві.

Єрусалим. Від хвилини, як у Лондоні почалася конференція „крутого столу“, в Палестині подіяло 14 арабів, 5 жидів та 1 англієць і було ранених 13 арабів, 11 жидів та 3 англієць.

У вівторок внаслідок вибуху міни на годиниці Акре-Сафад згинув один англієцький вояк і двоє дістали ран. Араби застріляли жидівку в Гаїзі й поранили двох жидівських формістів. В околицях Єрусалиму арабські партизани стягнули з людності за живий тиждень 200 фунтів штевалів.

Б міністр Пієрльот творить новий уряд.

Король віддав дозвіл розмови з б. віцестром Пієрльотом, членом католицької партії, і доручив йому створити новий уряд. Пієрльот прийняв доручення йому місто.

У розмові з журналістами Пієрльот заявив: „Намагаюся створити уряд, що тішиться б довірою краю. Коли на такий уряд називається урядом національної єдності, то я можу наважитися створити саме такий уряд, спертий на трьох партіях. Але зворотнику передовсім увагу на людей, не на партії.“

Губерт Пієрльот є сенатором католицької партії з округу Арльон і має тепер 55 літ.

— 0 —

У КЛАЙПЕДІ НЕ СВАТКУВАТИМУТЬ РОКОВИН НЕЗАЛЕЖНОСТІ ЛІТВИ.

КОВНО. У зв'язку зі сьомим 21-их роковин незалежності Литви, що припадає 16-го лютого, директорія клайпедського краю андала розпорядок, що того дня тільки у школах з литовською мовою навчання не буде науки. В німецьких школах буде правильна праця. Так само будуть чинити автономні уряди. Це трапляється перший раз, що клайпедський край не святкуватиме роковин 16-го лютого.

— 0 —

КОНФЕРЕНЦІЯ БАЛКАНСЬКОГО ПОРОЗУМІННЯ.

Під кінець цього тижня до Бухаресту приїдуть міністри закордонних справ Туреччини, Греції та Югославії, щоб взяти участь у конференції балканського порозуміння, яка почне свої наради в понеділок 20-го лютого.

МУСОЛІНІ НЕ ВИГОЛОСИТЬ ТЕПЕР ПОЛІТИЧНОЇ ПРОМОВИ.

Рим. Добре поінформовані кола заперечують чутки, що Мусоліні виголосить 19-го лютого політичну промову в Торіно.

— 0 —

СОТНІ МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ НА ДОЗЕРОВЕННЯ.

ВАШИНГТОН. Палата послів почала розглядати над програмою дозвернення, яку зголосив президент Рузвельт і для якої здійснення треба буде нових кредитів на суму 376 мільйонів доларів. Ця програма передбачує дозвернення будову 3000 літаків та скріплення фортифікацій у північно-східному каналі.

Зі сойму.

БЮДЖЕТОВА ДЕБАТА.

На засіданні повного сойму, що відбулося у вівторок, йшли наради над бюджетом: президента держави, сойму та сенату, президії ради міністрів і міністерства закордонних справ.

Жвава дискусія була над бюджетом президії ради міністрів. Між іншими промовляв з т. зв. групи незалежних пос. Штох, якого промова викликала живу реакцію різних послів та прем'єра Скадковського.

Пос. Штох висловив думку, що не можна вживати адміністрації до важкої політичної роботи, бо це підлягає П авторитет та урядові і виконувати П авторитет обов'язки. Далі промовець закликав президію ради міністрів, що не доцільно жваво займатися справами і не пробувати навіть розв'язати українську проблему. Нічого дивного, — говорить пос. Штох — що президія ради міністрів не може розв'язати проблем, які чекають, бо сьомувши до початку створення кабінету, можна зробити порішення, що президія ради міністрів висунула до акції в такому складі: віцепрем'єр Кавітовський, то сильна артилерійська група, що рушила на фронт під охороною слабкої стамі піхоти і з місяця почала істотну діяльність. В часі акції команданти артилерії починають адритатися, що артилерія не має досить сильної основи від політичної акції стамі. Нічого дивного, стамі такої основи не могла і не може дати і не слаба сторінка акції пілі президії ради міністрів. У акції свої промови в повний зголосили зв'язку незалежності, але не зробило цього. Урядовий табір андал усе свої найкращі зусилля і в бою, що при поваленні його табору зміна на становищі прем'єра могла би дати тільки на гірше.

— 0 —

САМОУПРАВНІ ВИБОРИ В НЕМИРНІЦІ.

В Немирноді, повіт Радзівил, не було ні досконалих про вибори до місцевої ради, до місцевої тільки одну виборчу партію, з якої українці літали 3 кандидати, послав 1, а потім 5. Міська рада в Немирноді складається з 12 радчаків.

Протижидівська акція в Чехо-Словаччині.

Одночасно з введенням у життя законів про виселення жидів іде систематична протижидівська акція в Чехії та в Моравії у відношенні до тих жидів, які формально підгадані законом на підпадаті. В іспірованій урядовими колами пресі підкреслюють, правда, що Чехословаччина, яка як основну засаду свого новонайденого прийняла християнську етику, не може розв'язувати жидівської проблеми згідно з теорією расизму, але з проявів, які ті акції

Араби домагаються незалежності Палестини.

Лондонська конференція у справі Палестини ступає перед новими труднощами. Представники арабів домагаються незалежності Палестини, спираючись своє домагання на кореспонденції Мак-Мегона з королем Гедіасу Гусейном з 1915-го року, в якій Мак-Мегон обіцяв арабам Антанті проти турків незалежність даної арабської землі. Англієцький уряд стоїть на тому становищі, що Палестина не входить у жодну державу, бо вона належала тоді до Сирії, у підданні Мак-Мегона доказав тільки арабська теорія.

— Перед політичним
Свідчий суддя у Сибіро!

— Перед політичним
Слідчий суддя у Самборі

проти 21 українців з Модрича, яких підозрюють, що вони належали до гуртка ОУН. Прокуратура опрацювала проти них акт обвинувачення.

— До Берези вивезли із брідського повіту: Івана Мамчука з Волковатич, Степана Стогівського з Чех, Антона Ситаря з Пониковиці, Семена Ксендзика з Голоскович, Павла Бойка з Чорниці, Степана Гарасимчука з Шаласки, Михайла Сліпка з Бальвірки, Петра Карпа з Поникви, Казимира Борського і Степана Стецюка з Бродів.

— Пожежі. В будинках учителя танців Осипа Ярославича в Перекопаній вибухла з невідомих причин пожежа, яка знищила стайку і стодолу. — В пивниці Х. Зільбермана при вул. Словацького в Перемишлі запалитися трапичня. Пожежу спричинила служниця.

— Львівська хроніка. До мешканця Ю. Файшера (Курова 4) вломився якийсь злодій і вкрав гардеробу вартості 1.200 зол. — На вул. Кл. Ганської знайшли немовля мужеського полу. Дільничний лікар ствердив, що дитина прийшла на світ жива і вмерла тільки внаслідок зими. — На вул. Під Дубом авто переїхало 13-літнього Івана Дермеля і важко його поранило.

— Самогубство в день шлюбу. Перед кількома днями мав відбутися шлюб Валентіана Герлічка з Єжового (пов. Ніско) з Катериною Беднар. На тлі коштів весілля та передвесільних видатків прийшло між „молодими“ до сварки, яка закінчилася тим, що Герлічка побив наречену. Огірчена наречена покинула дім і не прийшла на шлюб. Герлічек так перейнявся вчинком нареченої, що повісився у своїй стодолі на ланцюгу.

— Метеорит. Недалеко гирла Лени, в північному Сибірі, впав метеорит. Мисливці, що бачили це явище, бачили сильне світло і чули сильний гук. З Москви вибирається геологічна експедиція, щоб відшукати метеорит.

3 кіна.

КІНО „КОПЕРНИК“: „МЕСТНИКИ“.

Американська фільма з дією в Лондоні, Америці, арабських країнах і на далеких морях. В одній з англійських колоній звільнили зі становища полковника старого заслуженого воюю за те, що він видав недоцільний наказ. Цей наказ використали тубильці для збройного бунту. Полковник вертається до родини до Лондону, де на нього чекають 4 дорослі сини. Він оповідає їм про інтригу, якої впавав жертвою. Ця інтрига була ділом таємних контрабандистів зброї, яку продавали збунтованим східним племенам. У хвилини, коли полковник хотів назвати кількох людей, на яких мало б упасти підозріння, він паде мертвий від таємничого стрілу. Його сини вибираються у три різні місця, далекі країни, щоб шукати сліду винуватців. За одним з них їде молода американка, закохана в нього, шукати нагоди до розмови з ним і щоб допомогти йому у розшуках злочинців. Ці розшуки досить складні, як у кримінальному романі; є хвилини сенсаційної напруги, стрілянина, вбивства і гелікоптер. У головній ролі Льюїс Джонс, що дістала нового партнера, артиста нам досі незнайомого.

Зі судової салі.

ВІДГОМІН ЛИСТОПАДОВИХ МАНІФЕСТАЦІЙ.

У вівторок 14. ц. м. відбулася перед апеляційним судом у Львові розправа проти Ореста Філаркова зі Львова за участь у листопадових маніфестаціях. Суд засудив підсудного на 6 місяців в'язниці з припиненням кари на 3 роки. Підсудного боронив адв. д-р Лев Ганкевич.

ЗА ЛЕТЮЧКИ ОУН.

Окружний суд у Чорткові засудив Романа Мончаківського, молодого сільського хлопця з Джурина, на 2 і пів року в'язниці за кольпортування летючок ОУН.

ЗА ВОЯКІВ ДЛЯ ЧЕРВОНОЇ ІСПАНІЇ.

В луцькому окружному суді відбувся процес 12 мешканців сіл Сильного, Клобуча й Годомич, луцького повіту, яким акт обвинувачення звинувачує в кольпортуванні комуністичної бібузи й вербуванні воїнів для червоної уряду Іспанії. Засуджено Сергія Андрейчука на 7 років в'язниці, Олександра Філока й Антона Рєйку на 6 років, Івана Ройку на 5 років, решту вісімнадцять на 2—4 роки в'язниці.

Після, що ці самі Годомичі вийшли на особливий увагу якийсь пані д-р Філософії, що ви-

МАЛИЯ ФЕЙЛЕТОН.

Лямбет-вок.

Я адибав вчора Андрія Паталаху. Номен — омен. Дивлюся і не пізнаю його. Що з хлопцем сталося? — заходжу в голову.

— Гей, Андрію! — кажу. — Чи ти на льотерії виграв чи багату наречену прищипав, що такий щільний асх?

— Ах, голубчику! Ще більше. Я віднайшов радість життя!

Я ще більше зацікавився. Дивлюся — очі хлопцеві світяться весело, тримається просто, чуприною підкидає як лошак гризую.

— Що до біса сталося?! Кажі! А Андрій ногами кумедно перебирає і під носом ніто співає ніто мугиче:

„Новий танець лямбет-вок.

Ти знаєш? Файв-о-кльок!

Як від танцю ти змок.

Це власне лямбет-вок!“

Я схопив Паталаху за обшарку: — Не блазний, Андрію, кажу, бо в шоку стрілю!

— Тільки, прошу, не в цю, а оцю — каже Андрій.

Мені руки опали безрадно. Невже дістав грипу в голову?

Андрій Паталаху взяв мене чутливо за руку і почав розказувати:

— Знаєш, друже, давно я не мав таких мясниць. Очі ніби тихі, хе, хе... але що за веселі! Ех, шкода, що ти оминаєш тепер дам тай на вечірки не ходиш. Меланхолія — погана річ. Но, але вчорашня забава — нон плюс ультра. І присягаю, алкоголь не киця... От тільки кілька чарок. Ти-ж прецінь мене знаєш?

Заходжу: жовта сая моя золота. Ябшоджес так тужно виводить танго з опери „Перлоловці“ (незабаром усі оперові арії переложать на фокстроти), що мене під серцем замлоло. Трохи попливав я і теж знайшов собі перлу. Дівчина як цукорок!

І ось заграли „лямбет-вок“. Це остання танкова новина. Що за мелодія, що за ритм, що за

кроки! Лямбет-вок або лямбет-валк це, здається, по англійськи: овечий похід чи прохід. Правдоподібно явсь леді та сер підглянули його в австралійських пастухів і собі такі зараз на зеленій траві його втіли. А за ними танцює тепер цілий світ.

— Не втну я цього — кажу до своєї перли. — Голова за тупа.

— Це — вона каже — дитина хмілабі! — І закинула губки.

— Тримайся, Паталаху — кажу до себе — і сміло йду в танець.

Гей, милий Боже! Що це був за танок! Кавка з тисяч і одної ночі! Я лише заглядаю, як інші — і собі. Спочатку овечий похід. Тра-та, тра-та!... — а музика щораз більше підбуркує, у серце відається. Ех! Як почалась крутнина. Справжня овеча мотилія! І мить я з барана став левом. Гон! рука — гон! рука... оборот удіво, управо. Гон!!!

— Ах! — ахнула перла і асх замерла.

Замість під руку я заїхав кулаком в її бюст. Звичайно, не маю ще виправ. Дивлюся, якийсь лисавий Касанова пальцем своїй дамі над носом киває. Давай і я.

— Пробі! Очі видряпає! — звершала перла — Вважайте!

Та я не вважаю. Щільний горю танковим захопленням. Фініш! Всі плещуть у коліна. Гей! Я кинувся як буря, як гураган! Перла не перла. Він чи вона! Гон-галл!

Я прочуваю на коридорі. Під оком був синяк і обі щокі погано пекли. Та я здобув радість життя! До побачення завтра в Жовтій Салі!

І попросився, співаючи:

„Бо це власне лямбет-вок.

Крок вперед, узад лиш крок.

В колінця цок!“

• І з бузю цмок, цмок, цмок!“

Чудово! Я захоплений! Ти мені тільки скажи, коли буде нова найближча забава. Підем я мною — оживеш.

В. Нагдоч-Чіченко.

шукує в луцькому повіті серед селян „шляхту“; правда, годоминачи до шляхти не призналися, але пані д-р дуже їм уже докучила. Подібні докучування селянам дають зовсім небажані наслідки.

ЕКЗЕКУТИВА К. П. З. У.

Луцький окружний суд засудив мешканців с. Блаудова, горохівського повіту, Омеляна Годика на довічну в'язницю і Т. Чарнецького на 8 років в'язниці. Обвинувачено їх у тому, що вони, виконуючи смертний присуд партії на крамаря Хомця з Коритниці, який буцімто був на услугах поліції, стріляли до нього крізь вікно і зранили Хомця та ще кілька осіб.

ТЕЖ ЗА К. П. З. У.

Окружний суд у Рівному розглядав справу 15 мешканців с. Ноші, обвинувачених у приналежності до К. П. З. У. й засудив: головного обвинуваченого Василя Новака на 15 років в'язниці, решту від 12 до 4 років.

Дописи.

БРІДЩИНА.

Передаюча нарада в Підкамені, пов. Бродів. У залузі зі самоуправними виборами, які мають відбутися в повіті Бродів з кілком лютого п. р. скликав готися Делегатура УНДО округу Підкамені о. Іван Пролова з Воробітчина на день 2 лютого п. р. нараду, на яку запрошено представників усіх громад Підкаменічини. Делегати та представники громад у арештантській халатній та відносності прибули з найзатяжнішим закупити округ, не зважаючи на опіку замісників. На нараді амальсь майже всі самостійні округи та підкаменіщина інтеграція. Наряду відрив і лекс про підкаменіщина інтеграція. Секретарем Михайло Шиняков о. Іван Пролова, секретарем Михайло Шиняков, міський ремісник. Реферат про самоуправні вибори до громадських рад з подібним поясненням до виборчої організації виготовив м-р Садоський, міський адвокат. По рефераті виступав дискусія, а який заборили голос: Худак Микола з Попонь, о. Василь Оберини з Пенки, Грицько Кош, Федчук, Михайло Шиняков, Шиняков Гаврило, о. Копальський та ін. Після реферату надійшло просто в залітанні пос. д-р Ст. Білім, що асував відривом наше подорожжя та м'ягкості події. Гарчези словами відав промову усіх присутніх до праці на всіх ділянках нашого національного життя. По промові посла д-ра Станіслава Біліма виступав асх дискусія. Постановлено виборати по

всіх селаз округи місцеві виборчі комітети, а з селазу округи районний виборчий комітет. Поручено там справу шкільного амальськиту, на що зацікавлені дістали відповідні пояснення. Наряду зацікавлено відомим національною симу. На нараді було 281 громадян. Ще довгий час по нараді селазі предлали послови свої болачи і шукали порад.

Спорт.

ДРУГИЙ ДЕНЬ ЗМАГАНЬ ФІС-У.

Траєу дзетарських гімніз перенесли на пішкиті відіти Губаліки. Смігу мало, місця не було. Тому пішу ніч перед змаганнями в гімніз 40 фір зовило сінг із холосескої полони. Вілсько роакстувало сінг по 10-сілсьометровій трасі.

У гімніз брали участь 10 дружин, а саме: Фінляндія, Франція, Німеччина, Норвегія, Італія, Швайцарія, Мадарщина, Швеція, Югославія та Польща. Висхідні гімніз такі:

1) Фінляндія а часі 2:08:35; 2) Швеція — 2:09:43; 2:09:43; 3) Італія — 2:13:38; 4) Норвегія — 2:13:53; 5) Швайцарія — 2:15:43; 6) Німеччина — 2:16:08; 7) Франція — 2:18:04; 8) Польща 2:19:43; 9) Югославія — 2:22:19; 10) Мадарщина.

Нові книжки і журнали.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ. Ілюстрований популярно-науковий журнал-місячник. Рік XII. Ч. 1. Січень 1939. Львів. Зміст: Богдан Вітовий: 22 січень. — Я. М. Вереса: Різномі образи із Вересова-Полонь, городського повіту. — Г-ка: Школа для найбосібніших. — Миров Валліський: Про солоність і робітничтво Японії. — Антін Лотоцький: Світлові моли чи світлові пильки. — а. к.: Нова парова на Карпатській Україні. — Федір Лушко: Про річкану ялику. — а. р.: Як покласти джигі сінг? — К. Кречет: Іван Несту-Литвицький з правду стовітніх ровесні народження. — Г-ка: Востанній острів. — Криватія. — П. Франко: Володзь. — Г-ка: Кілько менше дістали Німеччина, Мадарщина й Польща від Чехословаччини. — В. Галайчук: Самонараженні парохі. — Ст. Лені: Тайки життя. — Гр. Хробак: Капталізм. — Юліан Яр. Бадія: Ша стовітніх боротьба із волістю. — Р. Богданович: Собаки на вілі. — Франц Ковоський: Дрібні приписи законів. — М. Велішук: Будзьмо людські супроти творів. — Гр. Хробак: Пабудя. — Ежен Греш: Лесардо за Віні. — Володимир Савченко: Босні діл в горах. — М. Островерт: Шлях. — Антін Антін. — Валє охладіла. — Ю. Стефанік: Чи каналізації урбанізація? — Е. Жорський: Гасіла. — Біблїотекія. — Нові жуткалі.

Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo”, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo”, Lwów.
Baza Bazarowa Czarna „Ila” 3 adyachni Bza Czarna „Ila”

Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo”, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo”, Lwów.
 Beata Bogdanowa Chmura „Dilo” 3 drukarni S-ki Chmura „Dilo”, Lwów.